

การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
ในเขตภาคตะวันออก

ปริญญานิพนธ์

ของ

แก้วใจ นิราช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษานอกโรงเรียน

มีนาคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

117684

41 117684 2542

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(นายปรเมศวร์ สุขมาก)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร. วัฒนวงศ์ ศศ.จิราภรณ์ บุญส่ง ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ จส. ศาสตราจารย์ เดวิดส์ และ อาจารย์ปรเมศวร์ สุขมาก ซึ่งได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากคำ และ การทำปริญญานิพนธ์เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ปรเมศวร์ สุขมาก ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต นิสิต นักศึกษา นอกโรงเรียน อาจารย์วินัย สายหงษ์ และอาจารย์ชาติรี อายุวัฒนะ ศึกษานิเทศก์ กรมการ ศึกษา นอกโรงเรียน ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวนิราชทุกคน โดยเฉพาะ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจที่ให้ทุนสนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้ และเพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ และ ให้กำลังใจ กำลังใจเป็นอย่างดี รวมทั้งคนที่คอยเป็นกำลังใจตลอดมา จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอบแต่ คุณ ศาสตราจารย์ ดร. ปรเมศวร์ สุขมาก อาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้ให้ความช่วยเหลือ และ ให้กำลังใจ ตลอด ค้นคว้าให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี

แก้วใจ นิราช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ความสำคัญของศึกษาค้นคว้า.....	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539..	10
แนวคิดและสาระสำคัญของการจัดการศึกษาทางไกล.....	26
ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
งานวิจัยในประเทศ.....	36
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	38
สมมติฐานการวิจัย.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	44
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่.....	50
ตอนที่ 2 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่.....	52
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่.....	61
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่.....	70
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	73
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สมมติฐานการวิจัย.....	74
สรุปผลการศึกษาวิจัย.....	75
อภิปรายผล.....	77
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	85
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	85
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม.....	94
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการวิจัย.....	107
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	116
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	118

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างแต่ละสาขา.....	13
2 รายละเอียดในแต่ละสาขาวิชา.....	14
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดตามสาขาวิชา.....	42
4 รายละเอียดการพบกลุ่มของนักศึกษาในแต่ละจังหวัด.....	43
5 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน.....	47
6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	50
7 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมและรายด้าน	52
8 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านตัวผู้เรียน.....	53
9 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านครูประจำกลุ่ม.....	55
10 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านวิธีการเรียน.....	57
11 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านสื่อการเรียน.....	59
12 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	61
13 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ...	62
14 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวม จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....	63
15 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านครูประจำกลุ่ม จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....	63
16 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	64
17 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้.....	65
18 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านครูประจำกลุ่ม จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่.....	66
19 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน.....	67

20	เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	68
21	ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน.....	69
22	ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่ม...	70
23	ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านวิธีการเรียน.....	71
24	ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านสื่อการเรียน.....	72

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโครงสร้างทางเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างรวดเร็ว ภาวะการผลิตในภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลง แต่ภาวะการผลิตภาคอุตสาหกรรมและบริการเพิ่มมากขึ้น ในปี 2536 ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.5 โดยที่ผลผลิตภาคเกษตรกรรมขยายตัวลดลงร้อยละ 1.2 ประชาชนส่วนใหญ่ในชนบทหลงใหลเข้ามายังพื้นที่เศรษฐกิจเพื่อรับจ้างขายแรงงาน ซึ่งคุณภาพของแรงงานเหล่านี้ยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2539. ก : 3)

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ความเป็นพลเมืองที่สร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 : 2)

การจัดการศึกษาในประเทศไทยปัจจุบัน นอกจากจะมุ่งพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถที่จะแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันได้แล้ว ยังมุ่งที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ โดยการฝึกอบรมแก่กำลังแรงงานให้สอดคล้องกับภาวะการมีงานทำ และความต้องการของตลาดแรงงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องด้วยความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและเอกชน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยขยายบริการการศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานแก่ผู้อยู่นอกระบบโรงเรียนให้มีโอกาสได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดชีวิต

กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐบาลที่มีภารกิจหลักในการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อ ชดเชยโอกาสและเสนอทางเลือกใหม่ ในการจัดบริการการศึกษาสำหรับประชาชน เสริมคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียน สนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัย และเครือข่ายการเรียนรู้ในสังคมเพื่อสานต่อโอกาสในการเรียนรู้ของประชาชนให้ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการให้บริการทางการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายทุกเพศ ทุกวัย ตามความจำเป็นในแต่ละช่วงของชีวิตนับตั้งแต่ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2539. ก : 26)

1. การเตรียมความพร้อมของคู่สมรสและบิดามารดา สำหรับชีวิตครอบครัว
2. การเสริมคุณภาพของการอบรมดูแลและพัฒนาความพร้อมของเด็กในช่วงปฐมวัย

3. การสนับสนุนการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนและนักศึกษา ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

4. การเสนอทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ยอยู่นอกระบบโรงเรียน ทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ ให้สามารถยกระดับพื้นฐานความรู้ความสามารถ พัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ มีโอกาสแสวงหาข้อมูลข่าวสารตามความจำเป็น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

5. การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ

อย่างไรก็ดี งานการศึกษานอกโรงเรียนที่รัฐจัดและลงทุนย่อมต้องให้ความสำคัญแก่การขจัดช่องว่างโอกาสสำหรับผู้ที่ไม่ได้รับความเสมอภาคจากการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 ได้ดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้จบประถมศึกษาแล้วไม่ได้เรียนต่อ สตรี คนพิการ ชนต่างภาษา และวัฒนธรรม เหล่านี้เป็นต้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน . 2539. ฉ : 27) โดยกิจกรรมที่จัดจะแตกต่างกันไปตามสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแต่โดยทั่วไปอาจจำแนกออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. การศึกษาพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือในการเรียนรู้และความรู้ความสามารถที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ตลอดจนเสริมสร้างความรู้และทักษะสำหรับการศึกษาคืบเนื่อง

2. การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ เป็นการศึกษาที่เสริมต่อจากการศึกษาพื้นฐาน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนนอกระบบโรงเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและเจตคติอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพ และการเตรียมที่จะศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป

3. การพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ เป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติเพื่อการประกอบอาชีพ โดยเน้นการพัฒนาอาชีพท้องถิ่นการสร้างผู้ประกอบการขนาดย่อมและอาชีพอิสระ การเตรียมความพร้อมเพื่อรับจ้างในตลาดแรงงานและปรับปรุงอาชีพที่มีอยู่แล้วให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

4. การสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติในสังคม ซึ่งอาจดำเนินการด้วยการพัฒนาแหล่งความรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ การสนับสนุนผู้รู้ในสังคม เพื่อนำศักยภาพ ความชำนาญและภูมิปัญญาทั้งภายในและภายนอกชุมชนมาเผยแพร่ให้กับประชาชน

ซึ่งกิจกรรมทั้ง 4 ประเภทนี้อาจมีรูปแบบการจัดที่หลากหลายตามสภาพและกลุ่มเป้าหมาย โดยมีนโยบายที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนผู้ขาดโอกาส

ทางการศึกษา ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากให้ได้รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรมและให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งมีโอกาสพัฒนาทักษะและวิชาที่จำเป็นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเฉพาะประชากรวัยแรงงาน ซึ่งประชากรเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญของตลาดแรงงาน และในระบบการผลิตทางเศรษฐกิจของประเทศ อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ศึกษาอย่างละเอียดแล้วจะเห็นว่าแรงงานส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลกำลังเร่งรณรงค์ให้มีการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างกว้างขวางทุกรูปแบบทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปรากฏว่าในปัจจุบันการดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ทำให้สามารถคาดได้ว่า ในอนาคตไม่เกิน 5 ปี จะมีกำลังแรงงานที่มีความรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสูงมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการที่ประเทศไทยจะสามารถแข่งขันการดำเนินงานทางการค้าธุรกิจ และการบริการในกลุ่มอาเซียนและเวทีโลกได้นั้น ประเทศไทยจะต้องมีสินค้า มีวิธีการดำเนินงานทางธุรกิจการค้าและการบริการที่มีคุณภาพและการที่จะผลิตสินค้า การดำเนินงานทางธุรกิจการค้าและบริการได้อย่างมีคุณภาพได้นั้น กำลังแรงงานที่อยู่ในระบบการผลิต การค้าและการบริการจะต้องเป็นกำลังแรงงานที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จะใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องเหมาะสมด้วย ซึ่งกำลังแรงงานจะมีคุณภาพได้ต้องมีความรู้พื้นฐานและความรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับที่เหมาะสม

จากสภาพการณ์ดังกล่าวรัฐจึงได้กำหนดให้มีการเตรียมการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านแรงงานสำหรับอนาคต และเป็นกำลังเสริมการผลิตกำลังคนของการศึกษาในระบบโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ประชาชนทุกรูปแบบได้กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ให้ได้รับการศึกษาวิชาชีพในระดับที่สูงขึ้นโดยเน้นยุทธศาสตร์การทำงานร่วมกับสถานประกอบการศึกษาและหน่วยงานอื่นและการประสานงานกับเครือข่ายทั้งในระบบการศึกษาและสถานประกอบการเพื่อการยกระดับความรู้ความสามารถของทรัพยากรบุคคลของประเทศให้พร้อมและทันต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2539. ฉ : 3)

โดยหลักสูตรที่กำหนดขึ้นนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 มุ่งผลิตผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีทักษะในวิชาชีพตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ เป็นผู้ที่มีความคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ

ประพัตตินเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครอบครัว ชุมชน สังคม โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม 4 สาขาวิชา คือ

1. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
2. สาขาวิชาการจัดการ
3. สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว
4. สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

หลักสูตรดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการคือ

- 1) เพื่อเปิดโอกาสให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาสที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้รับการศึกษาวิชาชีพอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพมาตรฐาน
- 2) เพื่อผลิตและพัฒนาแรงงานให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
- 3) เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาวิชาชีพ ให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีปัจจุบัน

โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ทดลองใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ซึ่งมี 4 สาขาวิชาคือ การจัดการ การโรงแรมและการท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษธุรกิจ และคอมพิวเตอร์ธุรกิจทั่วประเทศ และในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ทำการทดลองใน 3 จังหวัดคือ

1. จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3 กลุ่มคือ สาขาวิชาการจัดการ 2 กลุ่ม และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ 1 กลุ่ม นักศึกษาจำนวน 60 คน
2. จังหวัดชลบุรี จำนวน 6 กลุ่มคือ สาขาวิชาการจัดการ 4 กลุ่ม สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ 2 กลุ่ม นักศึกษาจำนวน 99 คน
3. จังหวัดระยอง จำนวน 2 กลุ่ม คือสาขาวิชาการจัดการทั้ง 2 กลุ่ม นักศึกษาจำนวน 40 คน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในภาคต่าง ๆ พบว่า หลักสูตรกว้างมากเกินไป สื่อการเรียนหายากและมีปัญหาในการรับวิทยุสัญญาณตามตารางออกอากาศ ช่วงระยะเวลาออกอากาศของรายการโทรทัศน์ไทยคมไม่ตรงกับเวลาพบกลุ่มของนักศึกษา นักศึกษาส่วนมากจึงไม่สามารถรับชมได้ นักศึกษาไม่มีเงินค่าเล่าเรียน ทำให้เกิดปัญหาการลาออกกลางคัน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน:2539. ช : 1-2)

ในภาคเรียนที่ 1/2540 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก ได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตภาคตะวันออก พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ประสบปัญหาอุปสรรคดังนี้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก. 2540 : 9-34)

1. นักศึกษาเดินทางมาพบกลุ่มค่อนข้างลำบากโดยเฉพาะหน้าฝน เพราะต้องเดินทางโดยรถจักรยานยนต์ และระยะทางไกล

2. นักศึกษายังต้องการให้ครูประจำกลุ่มเป็นผู้สอนเนื้อหา ให้เหมือนกับการศึกษาในระบบโรงเรียน นักศึกษายังไม่คุ้นเคยกับการศึกษาที่ต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากหนังสือ ตำราหรือสื่อประกอบอื่น ๆ ถนัดที่จะอ่านหนังสือเล่มเดียวที่มีเนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์ของหลักสูตร

3. เนื้อหาที่สอนกว้างมากแต่มีเวลาศึกษาจำกัด (การศึกษาด้วยตนเองนักศึกษาต้องทำงานเต็มเวลาและบางช่วงต้องทำงานนอกเวลาปกติด้วย)

4. การพบกลุ่ม นักศึกษายังคงเป็นผู้รับเพียงฝ่ายเดียว และครูประจำกลุ่มก็เป็นผู้เสนอให้ฝ่ายเดียวอันอาจเกิดจากนักศึกษามีเวลาในการศึกษาค้นคว้าน้อยเกินไป

5. ห้องเรียนมีผู้เรียนที่มาจากทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ทำงานในตำแหน่งที่แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกัน ความรับผิดชอบในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลทำให้มีทักษะในการเรียนรู้แตกต่างกัน เช่น ระยะเวลาในการทำความเข้าใจบทเรียน รูปแบบของการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล การเสนอข้อมูลการศึกษาให้ผู้เรียน ความสำเร็จในการเรียนแต่ละรายวิชา ในแต่ละภาคเรียน เป็นปัจจัยกำหนดความสำเร็จทางการศึกษา

6. คุณสมบัติของผู้เรียนที่ระบุว่า ผู้เรียนต้องปฏิบัติงานในโรงงานจึงเรียนหลักสูตรนี้ เพราะมีความพร้อมหลายอย่าง เช่น ผู้สอน สถานที่ฝึกงาน สถานที่พบกลุ่ม ผู้เรียน แต่หลักสูตรไม่ได้ยืดหยุ่นให้กับผู้เรียนเลย เช่น ถูกกำหนดรายวิชาให้เรียนในแต่ละภาคเรียน 18 หน่วยกิต หรือแม้แต่วิชาเลือกก็ไม่มีสิทธิ์ที่จะเลือกได้ สิ่งที่เกิดขึ้นขัดกับหลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียนโดยสิ้นเชิง ความเป็นจริงแล้วควรที่จะเลือกได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก หากดำเนินการเช่นนี้ถือได้ว่าเป็นหลักสูตรที่ไม่เป็นการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่แท้จริง

7. นักศึกษากลัวว่าตนเองจะสอบไม่ผ่านในวิชาที่เรียนเพราะทำข้อสอบกลางภาคไม่ค่อยได้ สอบไม่ผ่านหลายคน และมีความเห็นว่าข้อสอบยากไม่ได้ออกในหนังสือที่เรียน

8. นักศึกษาต้องการหนังสือสำหรับค้นคว้าประกอบวิชาที่เรียนจำนวนมาก เพราะปัจจุบันหนังสือในห้องสมุดประชาชนและที่ศูนย์ฯ จังหวัดมีหนังสือสำหรับค้นคว้าไม่เพียงพอต่อความต้องการ

9. นักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากหลักสูตรของการศึกษานอกโรงเรียน ไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ เพราะวิชาภาษาอังกฤษเป็นเพียงวิชาเลือก ไม่ได้เป็นวิชาบังคับให้เรียน เมื่อมาเรียนระดับ ปวช. ต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษจึงเป็นปัญหามาก

10. ครูประจำกลุ่มบางคนยังไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้วยวิธีการเรียนแบบทางไกล จึงยังไม่เข้าใจหลักและวิธีการเป็นครูประจำกลุ่ม

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ในเขตภาคตะวันออก มีปัญหาในด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านสื่อการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลายประการด้วยกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรที่จะศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษานั้นไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคตะวันออก ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคตะวันออก ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ รายได้ วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน และสาขาวิชาที่เรียน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ อันจะเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพต่อไป

2. ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การกำหนดแนวทาง การวางแผน การจัดกิจกรรมในการให้การศึกษาในระยะต่อไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออกเฉียง

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 9 จังหวัด ได้แก่ ระยอง ชลบุรี จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว สมุทรปราการและฉะเชิงเทรา จำนวน 572 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียง ในการสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากสาขาวิชาที่ศึกษามาประมาณร้อยละ 70 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดในจังหวัดนั้น ๆ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คนการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1967 : 886-887)

4. ตัวแปรสำหรับการศึกษาค้นคว้า

ก. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา แบ่งออกเป็น

1. เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2. อายุ

- 1) ต่ำกว่า 25 ปี
- 2) 25 - 30 ปี
- 3) 31 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

- 1) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
- 2) รับจ้าง (ทำงานบริษัท, โรงงานหรือรับจ้างทั่วไป)
- 3) ประกอบอาชีพส่วนตัว

4. รายได้ ต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 4,000 บาท
- 2) 4,000 - 7,000 บาท
- 3) 7,001 บาทขึ้นไป

5. วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน

- 1) มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ในระบบโรงเรียน)
- 2) มัธยมศึกษาปีที่ 3 (นอกระบบโรงเรียน)
- 3) อื่น ๆ

6. สาขาวิชาที่ศึกษา

- 1) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- 2) สาขาวิชาการจัดการ
- 3) สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

ข. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการเรียน จำแนกออกเป็น

1. ปัญหาด้านตัวผู้เรียน
2. ปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม
3. ปัญหาด้านวิธีการเรียน
4. ปัญหาด้านสื่อการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการเรียน หมายถึง สิ่งที่ทำให้การเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือก่อให้เกิดอุปสรรคในการเรียน ซึ่งในที่นี้จะแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

1.1 ปัญหาด้านตัวผู้เรียน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากตัวผู้เรียน อันได้แก่ ความแตกต่างด้านอายุ อาชีพ ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองเรื่อง เงิน เวลา ระยะเวลาในการเดินทางมาเรียน การฝึกในการประกอบอาชีพ การศึกษาที่ต้องค้นคว้าด้วยตนเอง และความรับผิดชอบต่อครอบครัว

1.2 ปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากครูประจำกลุ่ม อันได้แก่ ความเข้าใจในหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ความสามารถในการวางแผนการเรียน ให้คำปรึกษา แก้ปัญหาการเรียนและให้ความรู้ในวิชาที่สอน ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาในการสอนผู้ใหญ่ ความสัมพันธ์และความเข้าใจในตัวผู้เรียน

1.3 ปัญหาด้านวิธีการเรียน หมายถึง อุปสรรคหรือปัจจัยที่นักศึกษาผู้ใหญ่พบจากการเรียนโดยวิธีเรียนแบบทางไกล ซึ่งเป็นการเรียนผ่านสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ไม่เข้าใจระบบการเรียนแบบทางไกล การแบ่งเวลาเพื่อการศึกษาด้วยตนเอง และการอยู่ห่างไกลจากแหล่งความรู้

1.4 ปัญหาด้านสื่อการเรียน หมายถึง อุปสรรคหรือปัจจัยที่นักศึกษาผู้ใหญ่พบจากการใช้สื่อ ซึ่งในที่นี้ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์มีปริมาณไม่เพียงพอ ช่วงเวลาออกอากาศของรายการวิทยุและโทรทัศน์ ตรงกับช่วงเวลาที่นักศึกษาต้องประกอบอาชีพ เนื้อหารายการวิทยุและโทรทัศน์ไม่ตรงกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้ง 3 สาขาวิชาคือ ภาษาอังกฤษธุรกิจ การจัดการ และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

3. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง หลักสูตรที่จัดทำสำหรับผู้ที่มีมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาแรงงานในสถานประกอบการและเทียบโอนความรู้และประสบการณ์อาชีพ

4. ครูประจำกลุ่ม หมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากสถานศึกษาและหรือสถานประกอบการทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพบกลุ่ม อำนวยความสะดวกในการเรียนของนักศึกษาในกระบวนการเรียนการสอน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539

5. วิธีการเรียนแบบทางไกล หมายถึง รูปแบบวิธีการเรียนหนึ่งของการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ช่วยเปิดและกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่บุคคลกลุ่มต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ประชากรของประเทศได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงทุกท้องถิ่นเป็นการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสได้รับการศึกษาอีก เป็นการศึกษาที่สนองตอบปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งผู้เรียนจะต้องศึกษาบทเรียนด้วยตนเอง จากสื่อประเภทต่าง ๆ อันได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ แล้วทำแบบฝึกหัด จากนั้นผู้เรียนจะต้องพบ กลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

6. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง หน่วยงานในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 จังหวัดได้แก่ หนองบัวลำภู หนองคาย บึงกาฬ นครพนม สกลนคร นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารั้วนี้ ได้นำเสนอเป็น 4 หัวข้อเรียงตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539
2. แนวคิดและสาระสำคัญของการจัดการศึกษาทางไกล
3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539

ความเป็นมาของหลักสูตร

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา และได้รับผลจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก ในระบบเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม การธุรกิจ และการบริการ ได้มีการขยายตัวไปอย่างกว้างขวาง และมีความทันสมัยมากขึ้น กล่าวคือ ระบบการผลิต การค้า และการบริการ ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้มากขึ้น แต่การผลิตกำลังคนในระดับนี้ ในบางสาขาวิชาไม่สามารถจะดำเนินการให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่าง พอเพียง ทั้งนี้เพราะการจัดการอาชีวศึกษาในปัจจุบันนี้ประสบปัญหาสำคัญหลายประการ เช่น ขาดแคลนสื่อการเรียน อุปกรณ์การเรียน และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย นักเรียนขาด ประสบการณ์ในเชิงปฏิบัติและขาดแคลนครูอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง

ปัญหาดังกล่าวจะสามารถบรรเทาลงได้ในระดับหนึ่ง หากได้มีการร่วมมือกันระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการจัดการศึกษา และฝึกอบรมด้านวิชาชีพ ทั้งนี้เพราะ สถานประกอบการโดยเฉพาะอย่างยิ่งเอกชน เป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่ทันสมัยเข้ามาใช้และมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ได้เร็วกว่าหน่วยงานของรัฐ สถานประกอบการจึงเป็นแหล่งที่มีความพร้อมในด้าน เครื่องมือ อุปกรณ์และบุคลากรที่มีความชำนาญด้านปฏิบัติการเป็นอย่างมาก และมีความสำคัญ อีกประการหนึ่งของสถานประกอบการคือ สถานประกอบการจะเป็นผู้ให้การศึกษา และฝึกอบรม ให้กำลังแรงงานระดับกลาง หรืออาชีวศึกษาเป็นแหล่งงานที่มีคุณภาพ คุณค่า มีความรู้ ความสามารถและทักษะ ได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะ สถานประกอบการเป็นผู้มีความรู้ดีว่าแรงงานที่ตลาดต้องการนั้นควรจะเป็นอย่างไร

รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของสถานประกอบการที่จะมีส่วนช่วยในการผลิตกำลังแรงงานระดับกลาง หรืออาชีวศึกษาเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลได้กำหนดเป็นนโยบายไว้อย่างชัดเจน ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539)ว่าจะขยายความร่วมมือในการฝึกทักษะวิชาชีพระหว่างสถานศึกษา สถาบันฝึกอบรมฝีมือแรงงานกับสถานประกอบการให้กว้างขวาง และกำหนดสิ่งจูงใจให้เอกชนสามารถจัดการฝึกอบรมยกระดับทักษะฝีมือแรงงานในสถานประกอบการของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้มีการกำหนดเป็นเป้าหมายไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) เกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพว่าจะจัดให้มีกลไกสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร และจัดการศึกษาด้านอาชีวระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานจากแนวคิดและนโยบายความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการผลิตกำลังแรงงานระดับกลาง หรืออาชีวศึกษาดังกล่าว สถานศึกษาหลายแห่งได้ให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการจัดการศึกษา และอบรมด้านอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวาง เช่น สถานศึกษาที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา และในการจัดการศึกษาในลักษณะดังกล่าว แต่จะเป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้อยู่ในระบบโรงเรียน ส่วนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีแนวทางจะดำเนินการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้กำลังทำงานอยู่ในสถานประกอบการ หรือผู้ประกอบการอิสระ หรือผู้ที่ประกอบอาชีพมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยที่สถานประกอบการจะเป็นสถานที่เรียนทั้งภาคทฤษฎี และฝึกปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนก็คือบุคลากรที่เป็นลูกจ้าง หรือพนักงานของสถานประกอบการนั้น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับสถานประกอบการ โดยที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะให้การสนับสนุนด้านวิชาการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนค่าตอบแทนแก่ครูผู้สอนในขณะเดียวกันสถานประกอบการจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านสถานที่ที่จะใช้เป็นศูนย์การเรียนหรือสถานที่พบกลุ่ม จัดหาหัวหน้างาน หรือหัวหน้าฝ่าย หรือผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการ ผู้ซึ่งเป็นพนักงานของสถานประกอบการมาเป็นครูผู้สอน การดำเนินการจัดการเรียนการสอนนั้นตามแนวคิดนี้ไม่เพียงแต่พนักงาน หรือลูกจ้างของสถานประกอบการจะได้พัฒนาตนเองเท่านั้น ผลที่จะบังเกิดขึ้นกับสถานประกอบการคือ จะได้พนักงานที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของงานในสถานประกอบการนั้นด้วย(กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2539. 8 :1-2) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติในหลักการให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยการศึกษาแบบทางไกลขึ้นในวันอังคารที่ 21 มีนาคม 2538 ซึ่งการจัดการศึกษาโดยการศึกษาทางไกลนี้คาดว่าจะจะเป็นวิธีการที่มีความเหมาะสม

กับผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนผู้ที่กำลังทำงาน ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ได้ศึกษาควบคู่ไปกับการทำงานและในขณะเดียวกันผู้เรียนยังสามารถนำความรู้ไปใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อพัฒนาแรงงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะวิชาชีพเฉพาะด้าน เป็นผู้มีความรู้ จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความต้องการซึ่งมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงทางสังคม
3. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนความรู้และประสบการณ์อาชีพ และวิชาสามัญด้วยการนำมาเทียบโอนผลการเรียนได้
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิธีการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ
2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความเข้าใจ และภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น
4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงามทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น
6. เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศ และของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ ตำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประกอบด้วย 4 สาขาวิชาดังนี้

1. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
2. สาขาวิชาการจัดการ
3. สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว
4. สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

ตาราง 1 โครงสร้างแต่ละสาขา

ที่	หมวดวิชา	สาขา/จำนวนหน่วยกิต			
		คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	การจัดการ	การโรงแรม และการท่องเที่ยว	ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ
1.	หมวดวิชาสามัญ	30	30	30	30
2.	หมวดวิชาชีพ				
	2.1 วิชาชีพเฉพาะ	42	42	42	42
	2.2 วิชาชีพสัมพันธ์	18	18	18	18
	2.3 การฝึกงาน	4	4	4	4
3.	หมวดวิชาเลือกเสรี	12	12	12	12
4.	กิจกรรม	-	-	-	-
รวม		106	106	106	106

1. หมวดวิชาสามัญ บังคับให้เรียนเหมือนกันทุกสาขาวิชา จำนวน 30 หน่วยกิต
ประกอบด้วย กลุ่มวิชาภาษาไทย 6 หน่วยกิต กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ 4 หน่วยกิต กลุ่มวิชา
สังคมศึกษา 6 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ 6 หน่วยกิต กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ 4 หน่วยกิต
กลุ่มวิชาสุขศึกษา 2 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาพลศึกษา 2 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาชีพ จำนวน 64 หน่วยกิต แบ่งออกเป็น

2.1 วิชาชีพเฉพาะ บังคับแต่ละสาขาวิชาให้เรียนจำนวน 42 หน่วยกิต ตามตาราง
ข้างล่างนี้

ตาราง 2 รายละเอียดในแต่ละสาขา

สาขา วิชา เทอมที่	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ(กลุ่มวิชา)	การจัดการ (กลุ่มวิชา)	โรงแรมและการ ท่องเที่ยว(กลุ่มวิชา)	ภาษาอังกฤษธุรกิจ (กลุ่มวิชา)
1	ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ -การใช้โปรแกรม	หลักการจัดการ เบื้องต้น -การจัดการสำนัก งาน	การบริการส่วนหน้า -การบริการอาหาร และเครื่องดื่ม	-ภาษาอังกฤษธุรกิจ -สนทนาภาษาอังกฤษ1 -สนทนาภาษาอังกฤษ2
2	สำเร็จรูป 1 -การใช้โปรแกรม	-การขายและการ ตลาด	-การขายและการ ตลาด	-ภาษาอังกฤษเพื่อการ
3	สำเร็จรูป 2	-การบัญชีและ สถิติ	-งานแม่บ้าน	โรงแรมและการท่องเที่ยว
4	-การสื่อสารข้อมูล	-เทคนิคในการ จัดการ	-การบัญชีโรงแรม	-ภาษาอังกฤษสำหรับ พนักงาน
5	และเชื่อมโยง	-จิตวิทยาและ ความปลอดภัยใน	-การท่องเที่ยว	-ภาษาอังกฤษสำหรับ สมัครงาน
6	ข้อมูล -การเขียน โปรแกรม -โปรแกรมสำเร็จ รูป3 -โปรแกรมสำเร็จ รูป4 -โปรแกรมอรรถ ประโยชน์ -การเขียน โปรแกรม เบสิกเบื้องต้น -อาชีพและการ บริการ คอมพิวเตอร์	การประกอบ ธุรกิจ -ภาษาอังกฤษ สำหรับพนักงาน	-การนำเที่ยว -ภาษาอังกฤษสำหรับ วิชาชีพ	-ภาษาอังกฤษสำหรับ สัมภาษณ์ -การเขียนภาษา อังกฤษ ทางธุรกิจเบื้องต้น -ภาษาอังกฤษสำหรับ ภัตตาคาร/ร้านอาหาร

2.2 วิชาชีพสัมพันธ์ ให้แต่ละสาขาวิชาเลือกเรียนจำนวน 18 หน่วยกิต จากรายวิชาที่กำหนดให้ดังนี้

จรรยาบรรณวิชาชีพ	3 หน่วยกิต
พิมพ์ดีดไทย	3 หน่วยกิต
พิมพ์ดีดอังกฤษ	3 หน่วยกิต
การบัญชี	3 หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3 หน่วยกิต
การฟัง-การพูด	3 หน่วยกิต
การอ่าน-การเขียน	3 หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อพัฒนาอาชีพ	3 หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานโรงแรม	3 หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษสำหรับเลขานุการ	3 หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานเสิร์ฟ	3 หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์	3 หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษสำหรับอาชีพแม่บ้าน	3 หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานขายของ	3 หน่วยกิต
คณิตศาสตร์เบื้องต้น	3 หน่วยกิต
คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	3 หน่วยกิต

2.3 การฝึกงาน แต่ละสาขาให้ฝึกงานไม่ต่ำกว่า 360 ชั่วโมง จำนวน 4 หน่วยกิต นักศึกษาจะฝึกงานได้ต้องผ่านวิชาชีพเฉพาะมาแล้วไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และวิชาชีพสัมพันธ์ 12 หน่วยกิต โดยผู้ที่ทำงานอยู่แล้วให้ฝึกงานในสถานประกอบการที่ทำงานอยู่ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้ทำงานให้ดำเนินการประสานงานกับสถานประกอบการในสาขาที่ตรงกับสาขาที่ศึกษา

3. หมวดวิชาเลือกเสรี บังคับรายวิชาศาสนาตามที่ผู้เรียนนับถือจำนวน 6 หน่วยกิต โดยผู้เรียนจะต้องเลือกเรียนวิชาศาสนาสากล 1 หน่วยกิตทุกคน และเลือกเสรีรายวิชาอื่นอีก 6 หน่วยกิต ดังนี้

ศาสนาสากล	1 หน่วยกิต
พุทธานุพุทธประวัติ	1 หน่วยกิต
พุทธศาสนา	1 หน่วยกิต
พุทธศาสนากับหลักการทางวิทยาศาสตร์	1 หน่วยกิต
พุทธศาสนากับการดำเนินชีวิต	1 หน่วยกิต

พระพุทธรูปและพุทธศิลป์ในประเทศไทย	1 หน่วยกิต
ชีวประวัติการเผยแพร่และการก่อตั้งคริสตจักร ของพระเยซูคริสต์เจ้า	1 หน่วยกิต
หลักการสอนของคริสต์ศาสนา	1 หน่วยกิต
ความรักของพระเจ้า	1 หน่วยกิต
จริยธรรมและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	1 หน่วยกิต
การนำแบบอย่างการดำเนินชีวิตของ พระเยซูคริสต์เจ้ามาแก้ไขปัญหาคำสอน	1 หน่วยกิต
เตาฮีด (เอกภาพ)	1 หน่วยกิต
อรรถธิบายอัลกุรอาน	1 หน่วยกิต
อัล - หะดีษ	1 หน่วยกิต
ศาสนาบัญญัติ	1 หน่วยกิต
เศรษฐศาสตร์อิสลาม	1 หน่วยกิต

และให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจอีก 6 หน่วยกิต จากรายวิชาใน
หลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 3.2 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- 3.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

4. กิจกรรม ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรม

โดยสถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม
ในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เสริมสร้างคุณธรรม
จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการคิดวิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผล
กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2539 คือบุคคลที่มีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้ที่กำลังทำงานประจำในสถานประกอบการและงานที่ทำนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับ
สาขาวิชาที่สมัครเรียน โดยได้รับการสนับสนุนและรับรองจากสถานประกอบการให้สมัครเรียน
2. ผู้ที่สมัครเรียนไม่ได้ทำงานในสถานประกอบการ จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการ
ทำงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สมัครเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี และจะต้องมีบุคคลอื่นที่
นำเชื่อถือรับรองหรือ

3. ผู้ที่สมัครเรียนประกอบอาชีพอิสระ จะต้องประกอบอาชีพอิสระนั้น ๆ ติดต่อกันมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 ปี และอาชีพนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สมัครเรียน และจะต้องมีบุคคลที่น่าเชื่อถือรับรอง

4. มีความประพฤติเรียบร้อย

5. ร่างกายแข็งแรงและเหมาะสมในการเรียนวิชาชีพนั้น ๆ

6. ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง

7. มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่ง โดยมีสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านหรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกันมาแสดง

8. กรณีที่ผู้สมัครเรียนมีอายุยังไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์ นับถึงวันที่สมัครเข้าเรียนจะต้องมีผู้ปกครองหรือบุคคลที่น่าเชื่อถือรับรอง

9. มีความเคารพ เลื่อมใส ศรัทธาต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

การจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 เป็นการจัดการศึกษาซึ่งเป็นระบบเปิด ให้โอกาสผู้เรียนมาสมัครเรียนได้โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก ใช้ระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน คือ ใช้ระบบการศึกษาทางไกล ในหมวดวิชาสามัญ และหมวดวิชาชีพ ในส่วนที่เป็นวิชาชีพภาคปฏิบัติจะใช้วิธีการฝึกงานโดยขอความร่วมมือจากวิทยากรที่มีประสบการณ์ในสถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐและเอกชนมาร่วมในการจัดการเรียนการสอน หรือใช้วิทยากรท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพในกรณีที่ไม่มีวิทยากรจากสถานประกอบการ

แนวทางในการจัดการเรียนการสอน

1. ผู้บริหารและผู้ดำเนินการตามหลักสูตร

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร และหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

(1) กำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานร่วมกับสถานประกอบการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

- (2) ประสานงานกับสถานประกอบการในการจัดตั้งหน่วยจัด
- (3) จัดสรรงบประมาณและดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงาน
- (4) อำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในการดำเนินการตามหลักสูตร
- (5) ชี้แจงและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามหลักสูตร
- (6) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามหลักสูตร
- (7) รวบรวมเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน
- (8) ออกประกาศนียบัตรให้แก่นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานประกอบการ หมายถึง บุคลากรที่มีอำนาจตัดสินใจในการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 - บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานประกอบการ

- (1) ร่วมกับกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในการกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงาน
- (2) ร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในการวางแผนการดำเนินงาน
- (3) ชี้แจงและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามหลักสูตร
- (4) ประสานงานกับหน่วยงานและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประสานความร่วมมือในการดำเนินการตามหลักสูตร
- (5) อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานตามหลักสูตรเป็นไปด้วยความเรียบร้อยคือ

- อาคารสถานที่
- วัสดุครุภัณฑ์
- บุคลากร
- การจัดการฝึกงาน
- การจัดกิจกรรมพบกุ่ม

ฯลฯ

- (6) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามหลักสูตร
- (7) ให้คำปรึกษาแนะแนวแก่นักศึกษาทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน
- (8) มีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามระเบียบที่กำหนดไว้

1.3 ครูประจำกลุ่ม หมายถึง บุคลากรของสถานประกอบการที่เป็นหน่วยจัด ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่กำหนดแผนการเรียนของนักศึกษา จัดการพบกุ่ม และอำนวยความสะดวก

ในการเรียนของกลุ่มนักศึกษาในสถานประกอบการ

บทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม

- (1) ประชาสัมพันธ์การเรียนตามหลักสูตรให้กลุ่มเป้าหมาย
- (2) จัดกิจกรรมการพบกลุ่มนักศึกษาให้แก่นักศึกษาทุกคนครบทุกรายวิชาตลอดหลักสูตร โดยทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้แก่นักศึกษา
- (3) ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนและแนะแนวแก่นักศึกษาทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน
- (4) วางแผนการเรียนร่วมกับนักศึกษาในแต่ละภาคเรียน พร้อมติดตามและทบทวน ช่วยแก้ไขปัญหาวางแผนการสอน
- (5) ตรวจสอบแบบฝึกหัด แบบทดสอบ จัดทำคะแนนระหว่างภาคและปลายภาคเรียน
- (6) ติดต่อประสานงานสถานประกอบการและสถานศึกษาเพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอน
- (7) ประสานงานกับสถานประกอบการอื่น ๆ ในกรณีที่มีนักศึกษามาเรียนสมทบจากหลายหน่วยงาน เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนการสอน
- (8) ประสานงานและจัดหาวิทยากร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น สอนเสริมเพิ่มพูนความรู้
- (9) อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ จัดหา สนับสนุนและเสนอข้อวัสดุการศึกษา
- (10) ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ตามระเบียบที่กำหนด
- (11) ติดตาม กำกับ ดูแลนักศึกษา จนกว่าจะจบหลักสูตร
- (12) รวบรวมข้อมูล สรุปรายงาน พร้อมส่งหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับสถานศึกษา
- (13) ทำหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินการศึกษานอกโรงเรียน ตามที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนมอบหมาย
- (14) ควบคุมและดูแลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน

เป็นการจัดการศึกษาเน้นสำหรับผู้ทำงานในสถานประกอบการหรือมีประสบการณ์จากการทำงานมาแล้ว การจัดการเรียนการสอนจึงมีหลายรูปแบบผสมผสานกันคือ หมวดวิชาสามัญ และหมวดวิชาชีพ ในส่วนที่มีเนื้อหาทางทฤษฎีดำเนินการให้การศึกษาโดยระบบทางไกล สำหรับภาคปฏิบัติในหมวดวิชาชีพใช้ระบบความร่วมมือกับสถานประกอบการ หรือหน่วยงานของรัฐ และเอกชนมาร่วมจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิทยากรของสถานประกอบการนั้น ๆ หรือวิทยากร

ท้องถิ่นที่มีประสบการณ์ในกรณีที่ไม่มียุทธศาสตร์จากสถานประกอบการ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิธีการเรียน การเรียนการสอนตามหลักสูตร ใช้วิธีผสมผสานคือ ใช้ศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยระบบทางไกล และศึกษาด้วยตนเอง โดยการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

การเรียนของนักศึกษาจะมีครูประจำกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา ติดตามกำกับดูแลการเรียนรู้ ให้ความรู้ทางวิชาการ หรือจัดหาวิทยากร หรือผู้ชำนาญการมาให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่มีเนื้อหายุ่งยากสลับซับซ้อน รวมทั้งเป็นผู้ประเมินผลการเรียน และรายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สถานศึกษาทราบ

การเรียนของนักศึกษา ส่วนใหญ่มุ่งใช้สื่อต่าง ๆ เรียนด้วยตนเองแล้ว นักศึกษาจะต้องฝึกงานหลังจากที่ผ่านวิชาชีพเฉพาะ 30 หน่วยกิต และวิชาชีพสัมพันธ์ 12 หน่วยกิต นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมพบกลุ่ม 3 ลักษณะคือ

1.1 กิจกรรมพบกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในการเรียนของนักศึกษาด้านวิชาการ โดยพบกลุ่มกันอย่างน้อยรายวิชาละ 1 ครั้ง

1.2 กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวนไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง

1.3 กิจกรรมพบกลุ่มเพื่อรับการสอนเสริม เป็นการจัดสอนเพิ่มเติมให้กับนักศึกษา เพื่อให้การเรียนรู้ได้คะแนนดีขึ้น สำหรับเนื้อหาวิชาบางเรื่องที่มีความสลับซับซ้อน ยากต่อการทำความเข้าใจด้วยตนเองหรือเป็นวิธีเฉพาะด้าน

2. สื่อที่ใช้เรียน ประกอบด้วย

2.1 สื่อสิ่งพิมพ์หลัก มีลักษณะเป็นสื่อแกนกลางที่เรียกว่า ชุดวิชา ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชา และกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับเนื้อหา โดยเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2.2 สื่อประสม เป็นสื่อที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในสื่อสิ่งพิมพ์หลัก มีความสมบูรณ์ขึ้นโดยการทำตามกิจกรรมที่กำหนดในชุดวิชา สื่อประสมเหล่านี้ได้แก่ เทปเสียง วิดิทัศน์ ชุดทดลอง แหล่งความรู้ เป็นต้น นอกจากนี้การเรียนตามหลักสูตรนี้จะเน้นการศึกษาทางไกล ดังนั้น สื่อประสมที่เน้นโดยเฉพาะคือ สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม

วิธีการเรียนแบบทางไกล

การเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยวิธีการเรียนแบบทางไกล เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการเรียนดังนี้

1. นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

2. เมื่อนักศึกษาลงทะเบียนเรียนแล้วนักศึกษาจะต้องไปศึกษาด้วยตนเองอยู่ที่บ้าน หรือสถานที่ทำงานโดยการ

2.1 ศึกษาจากชุดวิชา

2.2 ฟังเทปคาสเซต

2.3 คู่มือทัศน

2.4 ชมรายการโทรทัศน์จากดาวเทียมไทยคม

3. เรียนจากกิจกรรมต่าง ๆ

3.1 กิจกรรมการพบกลุ่ม กิจกรรมการพบกลุ่มนี้นักศึกษาจะพบครูประจำกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง ซึ่งวันและเวลามาร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มนั้นให้เข้าไปตามความตกลงกันระหว่างครูประจำกลุ่มและนักศึกษา ในกิจกรรมการพบกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ครูประจำกลุ่มและนักศึกษาได้ปรึกษาหารือ ชักถามข้อสงสัยในบทเรียน แก้ไขปัญหา และวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน

3.2 เรียนจากการสอนเสริม ครูประจำกลุ่มอาจจะจัดสอนเสริมในวิชา ที่นักศึกษาไม่เข้าใจ โดยการเชิญวิทยากรมาสอนเสริมให้ตามความจำเป็น

3.3 เรียนจากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ นักศึกษาจะต้องไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ

3.4 ฝึกงาน การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพนี้เน้นการพัฒนาทักษะในอาชีพเป็นสำคัญ การฝึกงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น นักศึกษาที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการอยู่แล้วให้ฝึกงานในสถานประกอบการนั้น ๆ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้เป็นผู้ทำงานอยู่ในขณะนั้น ก็ให้ไปฝึกงานในสถานประกอบการในส่วนที่ตรงกับสาขาวิชาชีพที่เรียน ซึ่งในกรณีหลังนี้สถานศึกษาและเจ้าของสถานประกอบการที่อนุญาตให้นักศึกษาเข้าไปฝึกงานจะต้องมีการติดต่อประสานงานและตกลงกันเป็นเบื้องต้นจึงส่งนักศึกษาไปฝึกงาน

3.5 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษาทุกคนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 48 หน่วยกิจกรรม โดยให้นับเวลา 1 ชั่วโมงมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิจกรรม ซึ่งจะจบหลักสูตร ซึ่งกิจกรรมจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

3.5.1 กิจกรรมทางศาสนา ศิลป วัฒนธรรม และประเพณี แบ่งเป็น

3 ลักษณะคือ

3.5.1.1 กิจกรรมส่งเสริมการศึกษาหลักธรรม คำสั่งสอนของศาสนา การประกอบพิธีในวันสำคัญทางศาสนา

3.5.1.2 กิจกรรมส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา

3.5.1.3 กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของชาติ

3.5.2 กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะดังนี้

3.5.2.1 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์อยู่ร่วมกันในสังคม
ประชาธิปไตย การเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3.5.2.2 เป็นกิจกรรมที่เป็นการแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชน
หรือการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

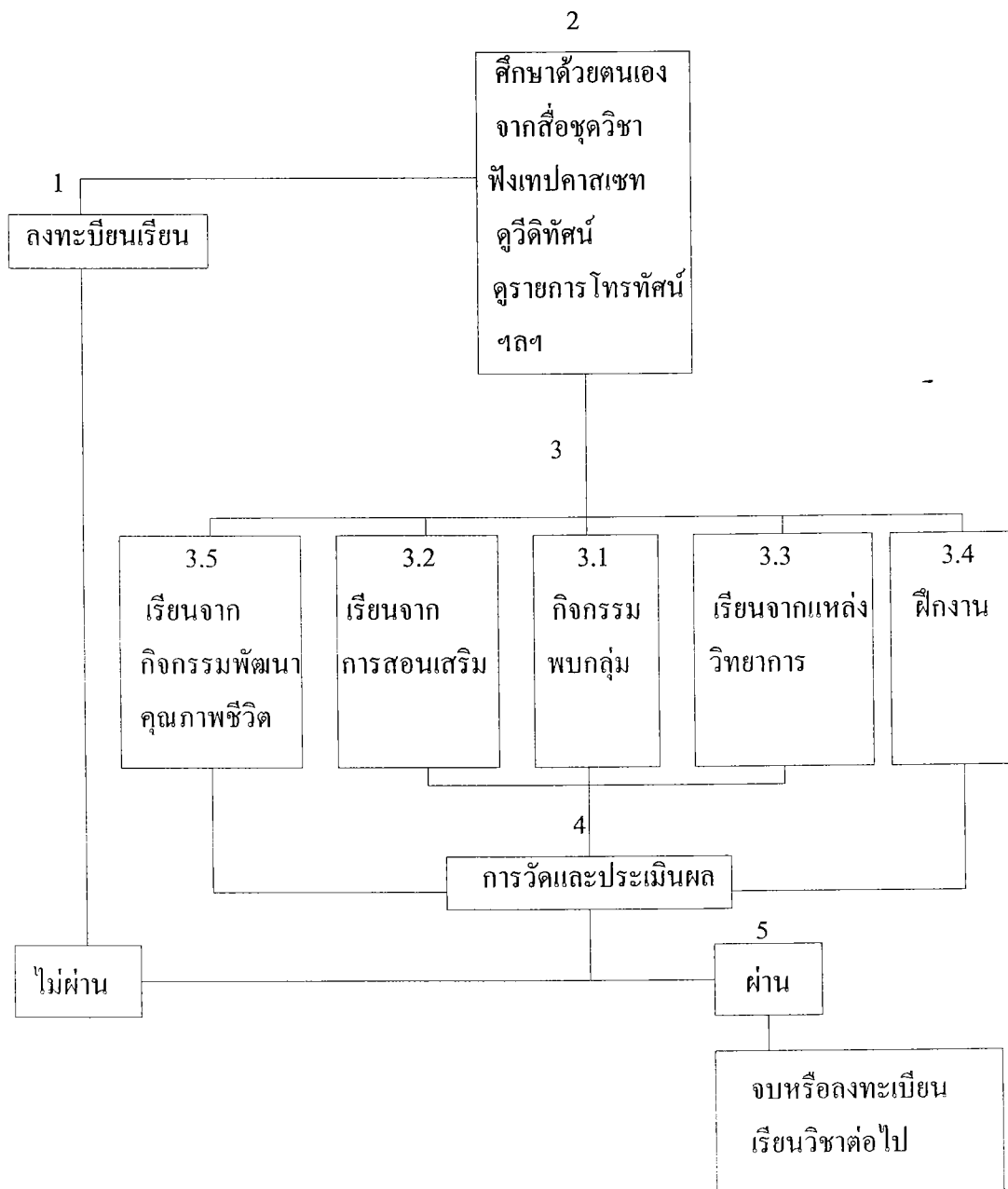
3.5.2.3 เป็นกิจกรรมที่เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม และการมีส่วนร่วม
ของชุมชน

3.5.3 กิจกรรมสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะ
ดังนี้

3.5.3.1 กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต

3.5.3.2 กิจกรรมประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียน

3.5.3.3 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียน
สายสามัญ สายอาชีพ และกิจกรรมอื่นใดในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษา
นอกโรงเรียน

ภาพประกอบ 1 วิธีการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
โดยวิธีเรียนแบบทางไกล

ที่มา : ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมการศึกษอาชีว กรมการศึกษานอกโรงเรียน

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิธีเรียนทางไกล เป็นการเรียนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีภารกิจมาก ไม่มีเวลาที่จะไปนั่งเรียนในชั้นเรียนได้ หรือผู้ที่อยู่ห่างไกลโดยผู้เรียนสามารถที่จะศึกษาได้ด้วยตนเองจากชุดวิชา ฟังรายการวิทยุ รับชมรายการโทรทัศน์ ทำแบบฝึกหัด และเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม ในการเรียนวิธีทางไกลนี้ผู้เรียนจะต้องรู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบ มีวินัยในตนเอง รู้จักแบ่งเวลาในการศึกษาบทเรียน เพราะว่าผู้เรียน ไม่มีโอกาสได้พบผู้สอนเหมือนกับการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยเฉพาะผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ มีภารกิจที่จะต้องประกอบอาชีพ มีภาระในครอบครัวที่จะต้องรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้อาจเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การเรียนไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย อันอาจจะเป็นผลทำให้ต้องลาออกหรือต้องเลิกเรียนกลางคัน

การเรียนการสอนทางไกลจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับการกระตุ้น จูงใจให้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เช่น ศึกษาชุดวิชา ฟังรายการวิทยุ รับชมรายการโทรทัศน์ ทำแบบฝึกหัด ไปพบกลุ่มและทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่บทเรียนกำหนด

การประเมินผลการเรียน

ให้สถานศึกษาและสถานประกอบการมีหน้าที่และรับผิดชอบในการประเมินผลการเรียนร่วมกัน สำหรับการประเมินผลการเรียนปลายภาคเรียน ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเป็น ผู้รับผิดชอบจัดทำเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ โดยร่วมมือกับสถานศึกษา และให้ประเมินผลเป็นรายวิชาโดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์แต่ละรายวิชา สำหรับการฝึกงานให้ประเมินผลในด้านความรู้ในวิชาชีพ ความรับผิดชอบ ความสามารถและความร่วมมือในกลุ่ม

หลักเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

(1) ให้ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา

(2) อัตราส่วนของคะแนนระหว่างเรียนและปลายภาคเรียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

ก. วิชาสามัญ เท่ากับ 40 : 60

ข. วิชาชีพ เท่ากับ 60 : 40

(3) นำผลการประเมินระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนมารวมกันและตัดสินระดับผลการเรียนให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ถึงจะถือว่าสอบได้ในรายวิชานั้น

เกณฑ์การประเมินผล

ได้คะแนนร้อยละ 80 - 100 ให้ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก

ได้คะแนนร้อยละ 70 - 79 ให้ระดับ 3 หมายถึง ดี

ได้คะแนนร้อยละ 60 - 69 ให้ระดับ 2 หมายถึง ปานกลาง

ได้คะแนนร้อยละ 50 - 59 ให้ระดับ 1 หมายถึง ผ่าน

ได้คะแนนร้อยละ 0 - 49 ให้ระดับ 0 หมายถึง ไม่ผ่าน

การเทียบโอนผลการเรียน

การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถลงทะเบียนขอเทียบโอนผลการเรียนได้ใน 2 ลักษณะคือ

1. เทียบโอนผลการเรียนวิชาสามัญ นักศึกษาที่เรียนวิชาสามัญในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4,ม.5,ม.6)หรือเทียบเท่าจากการเรียนในหรือนอกระบบโรงเรียนหรือเรียนวิชาสามัญจากโรงเรียนหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษา หรือเทียบเท่าระดับ ม.4,ม.5,ม.6 มาแล้ว สามารถนำผลการเรียนวิชาสามัญที่เรียนไว้แล้วนั้นมาเทียบโอนผลการเรียนเข้าใน หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพนี้ได้ตามหลักเกณฑ์กำหนดซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาผู้นั้นสามารถเรียนจบหลักสูตรก่อน 3 ปีได้

2. การเทียบโอนผลการเรียนวิชาชีพ สามารถทำได้โดย

2.1 อาชีพที่ทำอยู่แล้วและได้รับการพิจารณาประเมินค่าความรู้และทักษะความสามารถในอาชีพนั้น ๆ จากคณะกรรมการตามเกณฑ์ที่คณะบุคคลในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ ร่วมกับ กสน. จัดทำขึ้น

2.2 ประสบการณ์อาชีพที่นักศึกษาผู้นั้นเคยเรียนและฝึกอบรมทักษะอาชีพเหล่านั้นมาแล้วจนได้รับหลักฐานยืนยันแสดงว่ามีความรู้และทักษะในวิชาชีพนั้น ๆ ทั้งนี้โดยที่ประสบการณ์อาชีพของนักศึกษาผู้นั้นจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาชีพตามหลักสูตรอาชีพสาขาที่นักศึกษานั้นเรียนอยู่ด้วย

ระยะเวลาในการเรียน

ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพนี้ ปกติจะใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปี ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนวิชาชีพหรือวิชาสามัญที่นักศึกษาผู้นั้นเคยเรียนหรือมีประสบการณ์มาก่อน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ก็อาจจะเรียนจบได้เร็วก่อนกำหนด 3 ปี

ในการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ซึ่งใช้วิธีการเรียนแบบทางไกล การเรียนวิธีนี้ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อประสม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ให้คำแนะนำ ปรึกษา ติดตาม กำกับ ดูแลการเรียนและให้ความรู้ทางวิชาการ ปัญหาที่พบได้แก่ผู้เรียนมีภารกิจในการประกอบอาชีพ ไม่สามารถควบคุมตนเองในการแบ่งเวลาศึกษาได้ดี และเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาในบทเรียนก็ไม่สามารถหาคำตอบได้ทันทีเหมือนกับการเรียนในชั้นเรียน และผู้เรียนยังต้องการให้ครูประจำกลุ่มเป็นผู้สอนเนื้อหาในบทเรียนเหมือนกับการเรียนในระบบ

โรงเรียน เพราะนักศึกษายังไม่คุ้นเคยกับการที่ต้องศึกษาด้วยตนเองจากหนังสือ ตำรา หรือจากสื่อประกอบอื่น ๆ แต่จะถนัดที่จะอ่านหนังสือเล่มเดียวที่มีเนื้อหาครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ของหลักสูตร รวมทั้งครูประจำกลุ่มยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง สำหรับปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนนั้นพบว่าสื่อเอกสารขาดความสอดคล้องกับหลักการและวิธีการเรียน เนื้อหาในชุดวิชามีน้อยเกินไปต้องไปค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับหลักสูตรที่เรียนมาประกอบกัน และสื่อเอกสารบางรายวิชากรมการศึกษานอกโรงเรียนยังดำเนินการจัดทำไม่แล้วเสร็จ ส่วนราคาของสื่อเอกสารก็มีราคาสูง ในแต่ละจังหวัดจะใช้หนังสือประกอบการเรียนการสอนไม่เหมือนกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความวิตกกังวลในการสอบ ปริมาณของ หนังสือที่ผู้เรียนต้องการใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุดของศูนย์ฯ จังหวัดมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา และการจัดส่งเอกสารล่าช้าไม่ทันการเปิดภาคเรียน ส่วนสื่อวิทยุกระจายเสียง และรายการโทรทัศน์ ช่วงเวลาการออกอากาศไม่ตรงกับเวลาที่นักศึกษาส่วนใหญ่จะสามารถรับฟังได้ เพราะช่วงเวลาที่ออกอากาศนักศึกษาต้องประกอบอาชีพ และเนื้อหาของรายการยังไม่ครอบคลุมเนื้อหา รวมทั้งนักศึกษาไม่ทราบตารางออกอากาศ นอกจากนี้วัสดุ-อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการเรียนวิชาชีพเพื่อฝึกทักษะ เช่น คอมพิวเตอร์ก็มีไม่เพียงพอ จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงอุปสรรคและข้อขัดข้องต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ในการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิธีการเรียนทางไกล อันจะมีผลทำให้นักศึกษาต้องเลิกเรียนหรือลาออกกลางคัน สรุปเป็นปัญหาของนักศึกษาได้ 4 ด้านคือ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียน ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยต่อไป

ปัญหาเหล่านี้ตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้นแต่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ทั้งสิ้น โดยเฉพาะผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งมีความแตกต่างกันทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งถ้านักศึกษาไม่เข้าใจในวิธีการเรียนการสอน ครูประจำกลุ่มไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ สื่อการเรียนมีปริมาณไม่เพียงพอหรือขาดประสิทธิภาพ ก็จะมีผลทำให้เกิดปัญหาในการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพก็จะด้อยคุณภาพไม่ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

แนวคิดและสาระสำคัญของการจัดการศึกษาทางไกล

สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาล ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ซึ่งต้องการส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา โดยการเสริมสร้างและขยายโอกาสในการศึกษา

หาความรู้ของประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะในเขตชนบท เพื่อสนองนโยบายดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้อนุมัติให้กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ทดลองโครงการศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 โดยเน้นการหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาทางไกลในระบบเปิด มีการใช้สื่อหลาย ๆ ประเภทที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ของประชาชนได้อย่างกว้างขวาง ต่อมาในปี พ.ศ. 2522 ได้มีการจัดตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนขึ้น โครงการ ว.ปณ. จึงอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนตั้งแต่นั้นมา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533:15)

ในปัจจุบัน การจัดบริการการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การไม่กระจายอย่างกว้างขวางทั่วถึง ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางการศึกษา แนวทางหนึ่งที่ได้นำมาใช้และมีบทบาทมากในการจัดการศึกษาก็คือ การศึกษาทางไกล การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งซึ่งช่วยเปิด และกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่บุคคลกลุ่มต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ประชากรของประเทศได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงทุกท้องถิ่น เป็นการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้ด้อยโอกาสหรือผู้พลาดโอกาสมีโอกาสได้รับการศึกษาอีก เป็นการศึกษาที่สนองตอบปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537:17)

การจัดการศึกษาทางไกลเป็นการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องเป็นการศึกษาเพื่อให้คนรู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น การนำการจัดการศึกษาทางไกลมาใช้นั้น เพื่อสนองความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน
 - 2) เพื่อเสริมสร้างการรู้หนังสือและยกระดับการศึกษา
 - 3) เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ ข่าวสาร ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น
 - 4) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถทางด้านอาชีพอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
 - 5) เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้และการทำงาน
- ประโยชน์ของการจัดการศึกษาทางไกล

การจัดการศึกษาทางไกล แตกต่างจากการศึกษาทั่วไปในแง่ที่การศึกษาทางไกลสามารถให้บริการทางการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายประเภทต่าง ๆ ได้มากกว่าการจัดการศึกษาตามปกติ

กล่าวคือ สามารถบริการทางการศึกษาแก่ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ตลอดจนกลุ่มเป้าหมาย พิเศษ เช่น ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นกันดาร ที่ไม่สามารถมาเรียนในโรงเรียนปกติได้ กลุ่มคนพิการ หรือคนที่เจ็บป่วยมานานจนต้องลาออกกลางคัน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา นอกจากนี้ ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ประชาชนต้องแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและอาชีพ บุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีงานทำแล้ว ไม่สะดวกที่จะกลับไปศึกษาต่อที่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย การเรียนทางไกล จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้วิชาที่หลากหลายในระดับต่าง ๆ ที่เทียบเท่ากับระดับ การศึกษาในระบบปกติ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : 18)

ความหมายของการศึกษาทางไกล

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย “การศึกษาทางไกล” ซึ่งมาจากคำว่า Distance Education ดังนี้

เบิร์ก และฟรีวิน (Burge and Freewin. 1985 : 4515) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลว่า เป็นกิจกรรมการเรียนที่สถาบันการศึกษาได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน ซึ่งไม่ได้ทำการคัดเลือกเข้าเรียน หรือไม่สามารถที่จะเข้าศึกษาในชั้นเรียนที่จัดให้มีการเรียนการสอนตามปกติได้ กิจกรรมที่จัดนี้จะเป็นการผสมผสานที่สัมพันธ์กับทรัพยากร การกำหนดให้มีระบบการจัดส่งสื่อ การสอนและมีการวางแผนการดำเนินงาน รูปแบบของทรัพยากรประกอบด้วย เอกสารสิ่งพิมพ์ วัสดุทัศนูปกรณ์ สื่อคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ผู้เรียนอาจเลือกใช้สื่อเป็นการเฉพาะของคนหรือกลุ่มก็ได้

เคย์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2534. ก : อ้างอิงมาจาก Kay.1985) กล่าวว่า การศึกษาทางไกลหมายถึง การศึกษาซึ่งครูผู้สอนมิได้ปรากฏตัวในสถานที่ที่การศึกษานั้นเกิดขึ้น หรือเป็นการศึกษาที่ครูผู้สอนอาจปรากฏตัวเป็นบางครั้ง หรือเพื่อทำงานบางอย่าง ตามความหมายดังกล่าวมีปัจจัยสำคัญ 2 ประการคือ การอยู่ห่างกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และเป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูผู้สอนซึ่งอาจจะพบปะกับผู้เรียนเพื่อปฏิบัติงานหรือการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน เป็นต้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2527 : 1) กล่าวว่า การศึกษาทางไกล หมายถึง การศึกษาระบบเปิด ที่เปิดโอกาสและขยายโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนโดยไม่จำกัดเพศ วัย อาชีพ ฐานะ ได้ศึกษาหาความรู้โดยไม่ต้องเข้าเรียนในห้องเรียนปกติ แต่มีระบบให้ผู้เรียนที่อยู่ต่างถิ่นต่างสถานที่สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

วิจิตร ศรีสอาน (2531) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนทางไกลว่า หมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่ไม่มีชั้นเรียน แต่อาศัยสื่อประสม ได้แก่ สื่อทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และการสอนเสริมรวมทั้งศูนย์บริการทางการศึกษาเป็นหลัก

โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ นอกจากนี้ยังให้ความหมายของการสอนทางไกลว่า หมายถึง การสอนที่ผู้เรียนผู้สอนอยู่ไกลกัน แต่สามารถมีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้ โดยอาศัยสื่อประสมเป็นสื่อการเรียนการสอน โดยผู้เรียนผู้สอนมีโอกาสพบกันอยู่บ้าง ณ ศูนย์บริการการศึกษาเท่าที่จำเป็น การเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากสื่อประสมที่ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่สะดวก

การศึกษาทางไกลนี้ มีคำที่ใช้เรียกอย่างแพร่หลายอยู่ 3 คำ คือการศึกษาทางไกล (Distance Education) การสอนทางไกล (Distance Teaching) และ การเรียนรู้ทางไกล (Distance Learning) ซึ่งไม่ว่าจะใช้คำใดก็จะมี ความหมายใกล้เคียงกัน แต่มีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกัน ดังนี้คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2537:19)

1. การศึกษาทางไกล (Distance Education) หมายถึง ระบบของการจัดการศึกษาแบบหนึ่ง ที่ผู้สอนและผู้เรียน ไม่ต้องมานั่งอยู่ในห้องเรียน คืออยู่ห่างไกลจากกัน การจัดการเรียนได้อาศัยสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น สิ่งพิมพ์ เครื่องมือจักรกล และอุปกรณ์ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

2. การสอนทางไกล (Distance Teaching) หมายถึง กระบวนการเรียน การสอน ที่มีความยืดหยุ่นในเรื่องของสถานที่ เวลา โดยถือเอาความสะดวกและความพร้อมของผู้เรียนเป็นหลัก ลักษณะการสอนที่สำคัญคือ เปิดโอกาสในการเลือกวิธีการเรียนการสอนได้อย่างกว้างขวาง ไม่ว่าผู้เรียนจะอยู่ที่ใด มีการใช้สื่อการเรียนหลาย ๆ อย่าง ผู้เรียนไม่ต้องมานั่งเรียนในห้องเรียน และไม่ต้องมีครูสอนประจำ

3) การเรียนรู้ทางไกล (Distance Learning) หมายถึง รูปแบบทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์จากสื่อการเรียนประเภทต่าง ๆ ผ่านทางระบบการสื่อสารมวลชนโดยมิต้องเข้าไปนั่งเรียนในห้องใดห้องหนึ่ง หรือที่ใดที่หนึ่ง การเรียนรู้ทางไกลจึงมีจุดเน้นที่บุคคลแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อสารมวลชนประเภทต่าง ๆ นั้นเอง

ลักษณะสำคัญของการศึกษาทางไกล

ลักษณะสำคัญของการศึกษาทางไกล คือ การศึกษาที่ใช้สื่อการเรียนหลายประเภท รวมทั้งสื่อบุคคล เพราะฉะนั้น การเรียนรู้จึงมิได้เกิดขึ้นในห้องเรียนเท่านั้น ลักษณะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากสื่อที่ให้บริการแก่ผู้เรียน ส่วนในเรื่องการสอนถ้ามี ก็จะเป็นการสอนในรูปแบบของการสอนเสริมเป็นการเรียนรู้เพิ่มเติมจากสื่อ อาจจะกล่าวได้ว่า การศึกษาทางไกลเป็นการจัดการศึกษาที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ห่างกัน

นอกจากนั้น การเรียนรู้ในระบบทางไกลจะมีลักษณะที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเรียนวิชาตามที่ตนเห็นสมควร วิธีการเรียนรู้ก็จะเป็นการเรียนรู้ด้วย

ตนเองจากสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ การศึกษาทางไกลจะมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการคือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537: 20)

1) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กล่าวคือระบบการเรียนการสอนจะต้องให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความมั่นใจในความสำเร็จ จะช้าหรือเร็วตามความสามารถ ความพร้อม และความมุ่งมั่นของแต่ละบุคคล โดยไม่กระทบกระเทือนต่อภารกิจการทำงานของตนเอง

2) ยึดหลักบูรณาการในการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรของการสอนทางไกลจะเป็นแบบบูรณาการ วิชาที่มีความสัมพันธ์ในเนื้อหา และประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

3) ยึดหลักการใช้สื่อประสม สื่อการศึกษาที่ใช้ในการสอนทางไกลจะต้องเป็นสื่อแบบประสม ที่สื่อแต่ละประเภททำหน้าที่แตกต่างกัน แต่สนับสนุนกัน โดยปกติสื่อที่ใช้ได้แก่ สื่อที่ส่งทางไปรษณีย์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อทางโทรทัศน์ สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ประเภทอื่น ๆ และการพบกลุ่มโดยมีวิทยากรเป็นผู้ให้ความรู้หรือการสอนเสริม

4) ยึดหลักวิธีการจัดระบบในการถ่ายทอดความรู้ กล่าวคือ จะต้องมีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ พร้อมกับมีการประเมินผลที่อาศัยแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

สื่อสำหรับการศึกษาทางไกล

ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งจะใช้สื่อทางไกลในลักษณะระบบสื่อประสม บูรณาการสื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537:71-72)

1. ประเภทสื่อการเรียนการสอนทางไกล

1.1 สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก โดยจะจัดทำในลักษณะชุดวิชา ซึ่งสามารถเรียนด้วยตนเอง

1.2 สื่อโสตทัศนอุปกรณ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริม เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ดาวเทียม โทรภาพ และคอมพิวเตอร์ เป็นสื่อเสริม

1.3 สื่อบุคคล เป็นสื่อเสริม ได้แก่ การสอนเสริม การอบรมเข้มการพบกลุ่ม เพื่อเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับสถาบันการศึกษา

1.4 สื่อชุดทดลอง (Experimental Kits) เป็นสื่อหลักที่ใช้ในการเรียนการสอนทางด้านการฝึกทักษะอาชีพ

2. การจัดระบบสื่อการเรียนการสอนทางไกล ในการจัดการเรียนการสอนแบบทางไกล ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของระบบการศึกษานอกโรงเรียนครั้งนี้ จะมีการจัดระบบสื่อ การสอนแบบทางไกลโดยยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก และสื่ออื่น ๆ เป็นสื่อเสริม

3. กระบวนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทางไกล สื่อการเรียนการสอนทางไกลที่ใช้ ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีกระบวนการในการพัฒนาสื่อ ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์หลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอน

3.2 การวิเคราะห์เนื้อหาและความยากง่ายและลำดับขั้นตอนของการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้

3.3 การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ

3.4 การวางแผนการผลิตสื่อตามลักษณะเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ใน ทุกวิชา

3.5 ดำเนินการผลิตสื่อทางไกลแต่ละประเภท

3.6 ทดสอบประสิทธิภาพของสื่อแต่ละประเภท

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

มนุษย์ต่างกับสิ่งมีชีวิตอื่น มนุษย์มีความสามารถทางด้านการติดต่อสื่อสาร การเคลื่อนไหวทางสรีระในลักษณะต่าง ๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถทางด้านสติปัญญา และความรู้สึกลึกซึ้งคิด มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมมากที่สุดหรือมากกว่า สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ความรู้ สติปัญญาและกระบวนการเคลื่อนไหวทางสรีระช่วยให้สามารถถ่ายทอด ค่านิยมทางสังคม หรือค่านิยมของตนเองจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งได้ แม้ว่าคนเราจะมี ความสามารถทั้งทางร่างกายและสติปัญญามากมาย แต่ก็ยังไม่เข้าใจโดยถ่องแท้ว่าความสัมพันธ์ของ บุคคลกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ นั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร รวมถึงกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึกลึกซึ้งคิดจาก บุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลอื่นนั้นจริง ๆ แล้วเป็นอย่างไร และกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับสิ่งแวดล้อมนั้นเรียกว่า การเรียนรู้ (อุทุม เษยกิจวงศ์.2529: 89)

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งของชีวิต คนเราจะต้องมีการเรียนรู้อยู่เสมอ นับตั้งแต่เกิดเรื่อยไปจนกระทั่งตาย การเรียนรู้อยู่เสมอจะช่วยให้คนเราสามารถที่จะปรับตัว ให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ของชีวิตได้ แต่ไม่มีทฤษฎีการเรียนรู้ใดที่จะ สามารถนำเอาไปใช้ในสถานการณ์ของการเรียนรู้ในชีวิตจริงได้ครบถ้วนสมบูรณ์ หากแต่ความรู้

หรือข้อเท็จจริงจากหลักเกณฑ์หรือทฤษฎีการเรียนรู้จะมีส่วนช่วยให้การปฏิบัติการในเรื่องการเรียนการสอนได้บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น (จรูญ โกมลบุญ.ม.ป.ป.:75)

มีนักจิตวิทยาได้พยายามศึกษาเรื่องการเรียนรู้และได้สรุปเป็นหลักเกณฑ์หรือทฤษฎีไว้มากมาย ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้เหล่านี้ได้มาจากการศึกษาทดลอง โดยเน้นการศึกษาหรือสังเกตพฤติกรรมเป็นหลัก

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 43-45) ได้สรุปทฤษฎีการเรียนรู้ออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่มคือ

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) หลักการสำคัญที่นักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อถือคือ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกันระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมกับการตอบสนอง (Response) สกินเนอร์ (Skinner) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้โดยแสดงให้เห็นความสำคัญขององค์ประกอบการเรียนรู้ 2 ประการคือ วิธีการควบคุมพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้นั้นจำเป็นต้องอาศัยสภาพการณ์และเงื่อนไขที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้การควบคุมพฤติกรรมได้ผลดี เช่น การใช้กฎในการรู้ผลลัพธ์ เป็นเงื่อนไขในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ และวิธีการตกแต่งพฤติกรรม เป็นเทคนิคที่อาศัยการใช้แรงเสริมควบคู่ไปด้วยในการตกแต่งพฤติกรรมที่เหมาะสมอันจะทำให้ได้รับผลของการเรียนรู้ตามที่เรามีความต้องการ

นักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยม มีความเห็นสอดคล้องกันว่า “การเรียนรู้เป็นกระบวนการซึ่งพฤติกรรมถูกจัดการเปลี่ยนแปลง โดยอาศัยวิธีการควบคุมและวิธีการตกแต่งร่วมกัน”

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) หลักการสำคัญของกลุ่มพุทธินิยมอยู่ที่กระบวนการคิดและยังให้ความสนใจกับความนึกคิด ความตั้งใจ เป้าหมาย ของบุคคลโดยมีความเชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมและตัวผู้เรียนประสานสัมพันธ์กัน คือส่วนหนึ่งต้องมาจากความต้องการ ความตั้งใจ เป้าหมายของผู้เรียน มิใช่มีความสำคัญขึ้นอยู่กัสิ่งเร้าภายนอกอย่างเดียว แต่จะเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น โดยที่ผู้เรียนจะต้องมีความมุ่งหมายและกำหนดวัตถุประสงค์เป็นเป้าหมายของตัวเองไว้

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยม นักจิตวิทยากลุ่มนี้จะให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยเน้นถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้มีความคิดที่ก้าวไกลออกไปว่าการเรียนรู้นั้นมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนเองอย่างมาก คือผู้เรียนจะต้องมีความรู้สึกพึงพอใจและความเจริญงอกงามในสิ่งที่เรียนรู้ และลักษณะทางสติปัญญาที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ ซึ่งการเรียนรู้จะอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า “บุคคลจะต้องเริ่มต้นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง” ถึงแม้ว่าบรรดาสิ่งเร้าทั้งหลาย

จะมาจากภายนอกก็ตาม แต่ว่าการค้นคิดเพื่อความเข้าใจจะต้องเกิดจากตัวผู้เรียนเองเป็นสำคัญ รวมทั้งควรจะต้องรู้ตัวเองว่าได้บรรลุถึงความสามารถที่ตนเองต้องการ โดยสรุปแล้วหลักการที่สำคัญของกลุ่มมนุษยนิยมก็คือ ในการเรียนรู้นั้นผู้เรียนย่อมได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องการด้วยตัวของเขาเอง และเขาจะสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ วัตสัน (เชียร์ศรี วิวิธศิริ. 2527:134-135 ; อ้างอิงมาจาก Watson : n.d.) ได้รวบรวมและขยายความเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่โดยเขียนไว้ในหนังสือชื่อ “What do we know about Learning” ซึ่งมี 14 ข้อดังนี้

1. พฤติกรรมที่ได้รับการปลุกดันหรือยกย่องชมเชย (Reinforcement) จะช่วยให้พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นซ้ำอีก
2. แรงปลุกดันที่ได้ผลในการเรียนรู้นั้นต้องติดตามอย่างใกล้ชิด คือ ยกย่องหรือชมเชยทันทีที่พฤติกรรมเกิดขึ้น ดีกว่าที่จะให้แรงปลุกดันหลังจากพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นนานแล้ว
3. การฝึกฝนทำกิจกรรมซ้ำ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ก้าวหน้าในการเรียนนั้นยังไม่พอ จะต้องให้ผู้เรียนทราบและเข้าใจในการประเมินผลตนเองว่าก้าวหน้ามากขึ้นแค่ไหนด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนก้าวหน้าได้ดีกว่า
4. การข่มขู่หรือการลงโทษผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่จะมีผลตรงข้ามกับการให้รางวัล คือ อาจเกิดพฤติกรรมตอบสนองตามที่ผู้สอนต้องการหรือไม่ต้องการก็ได้ ทั้งยังกลับทำลายบรรยากาศหรือความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนอาจหยุดเรียนไปเลย
5. ความพร้อม (Readiness) จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ผู้สอนจะต้องสร้างหรือคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ความพร้อมทางสติปัญญา ความพร้อมในการเข้าใจ และสนใจที่จะเรียน ความพร้อมในด้านพื้นฐานความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์เดิม
6. ความรู้สึกพอใจจากผลสำเร็จ เป็นแรงปลุกดันซึ่งมีผลต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจ และมีความเชื่อมั่นว่าสามารถที่จะเรียนต่อไปได้
7. ผู้เรียนจะตั้งใจเรียนดี ถ้ามีความหวังว่าเขาสามารถบรรลุเป้าหมายของเขาได้ ผู้สอนจะต้องไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนยากเกินไปจนหมดหวัง หรือง่ายเกินไปจนไม่เห็นความสำคัญ
8. ในการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น
9. ความล้มเหลวในการเรียน เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้า ผู้สอนจะต้องช่วยสร้างความสำเร็จในการเรียนขั้นต้นให้แก่ผู้เรียนโดยการเริ่มต้นจากสิ่งที่ย่อยไปหายาก

10. การสร้างความคิดรวบยอด (Concept) จำเป็นต้องยกตัวอย่างมาก ๆ หลาย ๆ ด้าน และพยายามให้เข้ากับประสบการณ์เดิม จะช่วยให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น

11. การทบทวนและช่วยเพิ่มความทรงจำ ผู้สอนควรจัดให้มีการทบทวนเป็นขั้นตอนหรือ ทบทวนทันทีหลังจากจบเรื่องหนึ่ง ๆ จะช่วยให้เกิดความทรงจำและกันลืมได้ดี

12. การรู้ใหม่ ๆ ที่เข้ากับทัศนคติ ค่านิยมหรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจะช่วยให้เกิด การเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว

13. การสอนในสิ่งซึ่งเป็นความต้องการของผู้เรียนและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ทันที จะได้ผลทางการเรียนรู้มาก

14. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการศึกษา และมีเครื่องมือสามารถที่จะ ประเมินผลตนเองว่าได้ก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายมากน้อยเท่าใด จะช่วยให้การเรียนรู้ราบรื่นและ สะดวกขึ้น

✓ การศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ย่อมทำให้เราได้ทราบสมมุติฐานของการทดลองของทฤษฎี นั้น ๆ อย่างถ่องแท้ ย่อมทำให้เราได้เข้าใจถึงกระบวนการ ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่ใน กระบวนการของการเรียนรู้เหล่านั้นว่ามีอะไรบ้าง เมื่อเราได้มองเห็นรูปแบบของการเรียนรู้ต่าง ๆ ชัดเจน การจะพิจารณานำเอาไปใช้ก็ย่อมจะมองเห็นหนทางได้ดี สามารถที่จะเลือกปรับปรุงหรือ ผสมผสานความรู้จากทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาการเรียนของเรา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (จรรยา โกมลบุญชัย, ม.ป.ป. : 76)

✓ สำหรับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้น โนลล์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2538: 138-139 ; อ้างอิงมาจาก Knowles, 1978) ได้ศึกษาจากแนวความคิดของลินเดอร์แมนโดยสรุปเป็นพื้นฐานของทฤษฎี การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning Theory) ซึ่งมีสาระสำคัญต่อไปนี้คือ

1. ความต้องการและความสนใจ (Need and Interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ ได้ดี ถ้าหากว่าตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา เขาก็จะเกิดความ พึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรจะมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรม ทั้งหลายเพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วยเสมอ

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situations) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดี ถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรจะยึดถือสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหลาย

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่ง การเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นวิธีการหลักสำหรับการศึกษาค้นคว้าผู้ใหญ่ ก็คือ

การวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียดว่ามีส่วนไหนของประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self-Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือ การมีความรู้ลึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียนมากกว่าการทำหน้าที่ส่งผ่านหรือเป็นสื่อสำหรับความรู้ แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่า เขาค่อยตามหรือไม่เพียงเท่านั้น

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้น การสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องจัดเตรียมการในด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน (Style) เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอนและประการสำคัญคือ ความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละขั้นของผู้ใหญ่ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน (Pace of Learning)

✓ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2539. ฉ : 35) ได้สรุปถึง หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้

9 ประการดังนี้คือ

1. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีเมื่อได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่
2. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีเมื่อเรื่องที่เรียนนั้นเป็นปัญหาที่เขาสนใจ ต้องการและพบเห็นในชีวิตประจำวัน
3. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีเมื่อสิ่งที่เรียนนั้นเป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้
4. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีจากการที่ได้ปฏิบัติจริง
5. การให้กำลังใจและการเสริมแรงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ได้ดี
6. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีเมื่อได้ใช้ความรู้ ความสามารถ ความถนัดและเวลาของตนอย่างเต็มที่
7. ประสบการณ์เดิม และสติปัญญาของผู้เรียนมีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้
8. ความเข้าใจกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี
9. การสอนที่สอดคล้องกับลักษณะที่สำคัญเฉพาะของผู้ใหญ่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนสูงขึ้น

และ ปฐม นิคมานนท์ (2528:332) กล่าวว่า ผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากว่าการเรียนนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตรงกับความต้องการและความสนใจ แล้วผู้ใหญ่ไม่เพียงแต่จะเรียนรู้ได้ดีพอ ๆ กับเด็กเท่านั้น แต่บางเรื่องบางอย่างยังเรียนรู้ได้ดีกว่าเด็ก

ด้วยซ้ำไป ถึงแม้ว่าการมีอายุจะส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ทั้งด้านสติปัญญา และด้านทักษะก็ตาม แต่ผลการเรียนรู้ก็จะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของแต่ละบุคคลด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุรีย์ นาคนิม (2528 : 93-101) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 พบว่า นักศึกษาที่มีเพศและอายุต่างกันมีปัญหาด้านส่วนตัว ด้านการเรียนการสอนและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน ส่วนปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านการเงินและเงินทุน และเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน ประสบปัญหาด้านส่วนตัว ด้านการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งแวดล้อมและเหตุผลด้านส่วนตัวในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการด้านการเรียนการสอน ด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านการเงินและเงินทุน และเหตุผลด้านสังคมในการมาเรียนวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พจน์ ราศรีรัตนะ (2529 : 87-91) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ด้านตัวผู้เรียน ด้านหลักสูตร และด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านครูผู้สอนมีปัญหอยู่ในระดับน้อย สำหรับด้านหลักสูตรต้องการเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนด้านครูผู้สอนต้องการให้ใช้วิธีการสาธิตประกอบการอธิบายและใช้วิธีการปฏิบัติจริง

มนัส ศรีกัลยา (2533 : 70-77) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่างเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมีปัญหามาก โดยมีด้านตัวผู้เรียน ด้านหลักสูตร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมีปัญหามาก ส่วนด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมีปัญหาน้อย ด้านตัวผู้เรียน นักศึกษามีปัญหาสูงที่สุดในเรื่อง เขียน - อ่านหนังสือไม่คล่อง ด้านหลักสูตรนักศึกษามีปัญหาสูงที่สุดในเรื่องเนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหามารวมถึงวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเก่าและล้าสมัย ด้านครูผู้สอนนักศึกษามีปัญหาสูงสุด

ในเรื่องครูไม่เข้าใจในตัวนักศึกษา

นักศึกษาที่เรียนรอบค้อมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษารอบเช้าและรอบบ่าย และนักศึกษารอบบ่ายมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษารอบเช้า

นักศึกษาหมวดวิชาอุตสาหกรรม หมวดวิชาคหกรรม และหมวดวิชาพาณิชยกรรมมีปัญหาการเรียนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน โดยนักศึกษาหมวดวิชาอุตสาหกรรมและหมวดวิชาคหกรรมมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาหมวดวิชาพาณิชยกรรม ส่วนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และหลักสูตร นักศึกษาที่เรียนในหมวดวิชาอุตสาหกรรม หมวดวิชาคหกรรม และหมวดวิชาพาณิชยกรรม มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ

นวพร ธนวัฒน์ (2536 : 85 - 101) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่มีเวลาฝึกทบทวนการเรียนที่บ้าน ด้านครูผู้สอนมีปัญหาสูงสุดในเรื่องครูให้รายละเอียดในบทเรียนไม่ชัดเจน เช่น เทคนิคการสอนและเคล็ดลับต่าง ๆ ในการทำความเข้าใจบทเรียน ด้านหลักสูตรมีปัญหาสูงสุดในเรื่องนักศึกษาไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่มีตู้รับฝากอุปกรณ์การเรียนในแต่ละห้องเรียน

นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแต่ละแผนกมีปัญหาการเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาที่มีอาชีพและอายุแตกต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อนุ อนุศาสนนันท์ (2537 :102-122) ได้ทำการศึกษาปัญหาของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประเภทชั้นเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออก พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาในด้านส่วนตัวและการเรียนอยู่ในระดับน้อย แต่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางในเรื่อง ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน ไม่รู้จักวิธีการเรียนที่ดี ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนที่บ้าน ไม่มีเงินเหลือใช้จ่ายในการพักผ่อนหย่อนใจ

นักศึกษาผู้ใหญ่ชายและหญิง นักศึกษาผู้ใหญ่มีงานทำและไม่มีการมีปัญหาด้านส่วนตัวและการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักศึกษาอายุ 14 - 18 ปี และ 18 ปีขึ้นไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาผู้ใหญ่โสดและสมรสที่ระดับ .001

ชโรทัย ปัญติ (2540 : 88-95) ได้ทำการศึกษาปัญหาในการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่วัยกลางคนและสูงอายุในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จังหวัดกำแพงเพชร พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วัยกลางคนและสูงอายุมีปัญหาในการเรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านวิธีเรียนทางไกล ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับ

น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่วัยกลางคนและสูงอายุมีปัญหาในการเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จังหวัดกำแพงเพชร ด้านวิธีเรียนทางไกลและกิจกรรมการพบกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05

พัชรา สังข์ศรี (2540: 156-158) ได้ทำการศึกษาปัญหาในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษา โดยวิธีเรียนทางไกลของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในเขตอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษามีปัญหาในด้านวิธีการเรียนคือไม่มีเวลาในการศึกษาและทบทวนบทเรียนด้วยตนเองเพราะภาระงานมาก ด้านสื่อประกอบการเรียน มีปัญหาในการจัดส่งตำราถึงผู้เรียนล่าช้า ไม่ทันการเปิดภาคเรียน และมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา ไม่ได้รับฟังรายการวิทยุเนื่องจากไม่มีเวลาว่างตรงกับช่วงเวลาในการออกอากาศ ด้านการพบกลุ่ม พบว่า สถานที่พบกลุ่มคับแคบ ห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน

งานวิจัยในประเทศ

แฮรี (Harry .1960 : 62) ได้ทำการศึกษาเรื่องบริการสำหรับนักศึกษาใน Michigan College of Mining and Technology โดยใช้แบบสอบถามของ Moony เป็นเครื่องมือในการสำรวจเพื่อต้องการทราบว่านักศึกษามีปัญหาใดบ้าง ปรากฏผลสรุปว่านักศึกษาต้องการความช่วยเหลือจากวิทยาลัยในเรื่องการเงิน ที่อยู่อาศัย งานอาชีพ กิจกรรมทางด้านสังคมและสันติภาพ นอกจากนั้นยังพบว่านักศึกษาที่แต่งงานแล้วมีปัญหาทางการเงิน ที่อยู่อาศัย และงานอาชีพมากกว่านักศึกษาที่ยังไม่แต่งงาน

ฮูล (Houle. 1961 : 16 - 25) ได้ทำการศึกษาสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อในโครงการศึกษาผู้ใหญ่ ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก พบว่า ผู้ที่มาเรียนจำแนกออกได้ 3 ประเภทคือ

1. ผู้เรียนประเภทมุ่งเป้าหมาย (Goal - oriented) คือผู้เรียนที่เข้าโครงการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เป็นครั้งคราว โดยคิดว่าการเรียนรู้จากโครงการเหล่านั้นสามารถจะสนองตอบต่อความต้องการ ปัญหาและความสนใจของเขาได้
2. ผู้เรียนประเภทมุ่งกิจกรรม (Activity - oriented) คือผู้เรียนที่เข้าโครงการผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เพราะความพอใจ หรือสนใจสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมบางอย่างมากกว่าเนื้อหาหรือหลักสูตร ผู้ใหญ่ที่มุ่งกิจกรรมเช่นนี้ชอบกิจกรรมทางสังคมและเพื่อน
3. ผู้เรียนประเภทมุ่งการเรียนรู้ (Learning - oriented) คือผู้เรียนที่เข้าสู่โครงการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เพราะต้องการได้รับความรู้และการเรียนรู้อย่างแท้จริง

แกริสัน และคนอื่น ๆ (Garrison and others. 1964 : 403-407) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบอันมีผลต่อการเรียนของนักเรียนพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมาก เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้ ผลจากการศึกษาครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลต่อปัญหาด้านต่าง ๆ ของเด็กมาก

คาร์และโจเซฟ (Karr and Joseph. 1976 : 662-A) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการบริการ และโปรแกรมด้านการศึกษา โดยใช้นักศึกษาผู้ใหญ่และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนผู้ใหญ่ ในเมืองซานโต ดิโก (Santo Dieguito) เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่รับรู้ว่าการบริการและโปรแกรมการศึกษามีความจำเป็นและต้องการให้มีการขยายบริการให้มากขึ้นสำหรับโปรแกรมการศึกษาที่จัดไว้นั้นตรงกับความต้องการในปัจจุบัน และควรจัดให้ตรงกับความต้องการในโอกาสต่อไปอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้ข้อสรุปว่านักศึกษาผู้ใหญ่ยังคงเห็นความสำคัญของโปรแกรมการบริการแนะแนว ซึ่งจะทำให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายด้านอาชีพและการศึกษา การบริการแนะแนวมีความจำเป็นซึ่งจะต้องให้บริการแก่นักศึกษาทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะแนวในด้านอาชีพของผู้ใหญ่

ทัฟ (ฮุนตา นพคุณ. 2527 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Tough. 1972 : 326) ได้นำแนวคิดของ ฮูล (Houle) ไปศึกษาต่อที่สถาบันเพื่อการค้นคว้าทางการศึกษาออนตาริโอ (Ontario Institute for Studies in Education) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่าทำไมผู้เรียนผู้ใหญ่จึงเข้ามาสู่โครงการ เขาเรียนรู้อะไรและเรียนรู้ได้อย่างไร และพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนเพื่อเครดิตหรือวุฒิบัตร แต่ส่วนมากจะเป็นการศึกษาเพื่อให้บรรลุถึงความเพียบพร้อมสมบูรณ์ของชีวิต

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาผู้ใหญ่ ดังกล่าวสรุปได้ว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาในการเรียนแตกต่างกันตามตัวแปรด้านเพศ อายุ รายได้ โดยมีปัญหาในแต่ละด้านแตกต่างกัน ซึ่งจะเห็นได้จากปัญหาของผู้เรียนอันเนื่องมาจากนักศึกษาไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการลงทะเบียนเรียน การเรียนที่ต้องการให้ครูประจำเป็นผู้สอนเนื้อหาโดยตรงในเวลา ที่พบกลุ่ม สื่อที่จะใช้ประกอบในการศึกษาค้นคว้ามีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา รายการวิทยุ หรือโทรทัศน์ ออกอากาศไม่ตรงกับเวลาที่พบกลุ่มหรือตรงกับเวลาที่นักศึกษาต้องประกอบอาชีพทำให้ไม่สามารถรับชมได้ จากปัญหาดังกล่าวสรุปได้ว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพยังมีปัญหาในการเรียนทั้งปัญหาเกี่ยวกับด้านตัวผู้เรียน ด้านตัวครูผู้สอน ด้านวิธีการเรียน และปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการเรียนอยู่มากพอสมควร

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน
2. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียน แตกต่างกัน
3. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน
4. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน
5. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน
6. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในบทนี้เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการวิจัย โดยเสนอเนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 9 จังหวัด คือ จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง สมุทรปราการ และ สระแก้ว โดยแยกเป็น สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 172 คน สาขาการจัดการ จำนวน 275 คน สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 125 คน รวมจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทั้งสิ้น 572 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการคัดเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยทำการสุ่มจากประชากรในแต่ละจังหวัด จากสาขาที่ศึกษาทั้ง 3 สาขา ซึ่งมีประชากรทั้งหมดจำนวน 572 คน มาสาขาวิชาละประมาณ 70% ของจำนวนนักศึกษาในจังหวัดนั้น ๆ ด้วยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1967 : 886-887) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คน รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละจังหวัดจำแนกตามสาขาวิชา ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดตามสาขาวิชา

ศูนย์ฯจังหวัด	จำนวนนักศึกษา				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ	การจัดการ จัดการ	รวม	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ	การจัดการ จัดการ	รวม
จันทบุรี			60	60			30	30
ฉะเชิงเทรา		65	10	75		35	10	45
ชลบุรี	82		33	115	41		16	57
ตราด	15			15	15			15
นครนายก			15	15			15	15
ปราจีนบุรี		40		40		40		40
ระยอง	30		67	97	30		32	62
สมุทรปราการ	20	20	90	130	20	20	45	85
สระแก้ว	25			25	25			25
รวม	172	125	275	572	131	95	148	374

ตาราง 4 รายละเอียดการพบกลุ่มของนักศึกษาในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	สถานที่พบกลุ่ม	สาขาวิชา
จันทบุรี จำนวน 2 กลุ่ม	ศูนย์ฯ จังหวัดจันทบุรี	การจัดการ
ฉะเชิงเทรา จำนวน 4 กลุ่ม	บริษัทซีเคทีเทคโนโลยีจำกัด นิคมอุตสาหกรรมเวลโกร์ อ.บางปะกง	ภาษาอังกฤษธุรกิจ
ชลบุรี จำนวน 5 กลุ่ม	-บริษัทอาร์.ซี.เค.รุ่งเจริญ จำกัด อ.ศรีราชา -บริษัทไทยวันเตอร์ฟลูวายเคเบิ้ล จำกัด อ.พานทอง -ศูนย์ฯ จังหวัดชลบุรี -บริษัทสหยูเนี่ยนจำกัด อ.ศรีราชา	การจัดการ 2 กลุ่ม คอมพิวเตอร์ธุรกิจ 3 กลุ่ม
ตราด จำนวน 1 กลุ่ม	ศูนย์ฯ จังหวัดตราด	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
นครนายก จำนวน 1 กลุ่ม	บริษัทโกลเด้นฟูดอินเตอร์ เนชั่นแนล จำกัด สาขาองครักษ์	การจัดการ
ปราจีนบุรี จำนวน 2 กลุ่ม	สมาคมร่วมใจ อ.กบินทร์บุรี	ภาษาอังกฤษธุรกิจ
ระยอง จำนวน 3 กลุ่ม	-โรงเรียนวัดป่าประดู่ อ.เมือง -บริษัทไทยแท่งไฟฟ้า จำกัด อ.เมือง -ศูนย์ฯ จังหวัดระยอง	การจัดการ 2 กลุ่ม คอมพิวเตอร์ 1 กลุ่ม
สมุทรปราการ จำนวน 7 กลุ่ม	-บริษัทเคพีเอ็น-เอแอลจีสติกส์ จำกัด กิ่งอำเภอบางเสาธง -บริษัทสยามนิสตันอโต้โมบิล จำกัด กิ่งอำเภอบางเสาธง -โรงเรียนชิกข์วิทยาลัย อ.เมือง -ศูนย์ฯ จังหวัดสมุทรปราการ	การจัดการ 5 กลุ่ม คอมพิวเตอร์ธุรกิจ 1 กลุ่ม ภาษาอังกฤษธุรกิจ 1 กลุ่ม
สระแก้ว จำนวน 2 กลุ่ม	-สำนักงาน อบต.วังใหม่ -ศูนย์ฯ จังหวัดสระแก้ว	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเรื่อง เพศ อายุ อาชีพ รายได้ วุฒิก่อนศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน สาขาวิชาที่ศึกษา ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามข้อความที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน ด้านสื่อการเรียน แบบสอบถามจะมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ

มีปัญหามากที่สุด	มีน้ำหนักเท่ากับ	5 คะแนน
มีปัญหา	มีน้ำหนักเท่ากับ	4 คะแนน
มีปัญหาปานกลาง	มีน้ำหนักเท่ากับ	3 คะแนน
ปัญหาน้อย	มีน้ำหนักเท่ากับ	2 คะแนน
ปัญหาน้อยที่สุด	มีน้ำหนักเท่ากับ	1 คะแนน

ความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยทั้ง 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	ถือว่า มีปัญหาน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	ถือว่า มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	ถือว่า มีปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	ถือว่า มีปัญหา
ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	ถือว่า มีปัญหามากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. สำรวจปัญหาการเรียนโดยการไปสัมภาษณ์นักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง จำนวน 15 คน เพื่อให้ได้ขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามที่ชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างโดยยึดแนวทางตามข้อ 1 และ ข้อ 2 โดยการกำหนดเนื้อหารายละเอียดของปัญหาใน 4 ด้านรวม 60 ข้อจำแนกเป็น ปัญหาด้านตัวผู้เรียน จำนวน 15 ข้อ ปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม จำนวน 15 ข้อ ปัญหาด้านวิธีการเรียน จำนวน 15 ข้อ และปัญหาด้านสื่อการเรียน จำนวน 15 ข้อ

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม แก้ไขในส่วนที่บกพร่อง

5. นำแบบสอบถามฉบับแก้ไขไปขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

7. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try -out) โดยใช้นักศึกษาผู้ใหญ่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม-กันยายน 2541 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. ติดต่อกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของผู้ศึกษาให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทราบ พร้อมทั้งระบุช่วงเวลาที่จะไปพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด ชลบุรี ส่วนจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา นครนายก และ

สมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในการเก็บข้อมูล

3. ในส่วนที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้จัดเตรียมแบบสอบถามแล้วนำไปให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลและเก็บแบบสอบถามคืนตามวันและเวลาที่ได้ประสานงานกับทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

4. ในการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เมื่อผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างแล้วได้อธิบายขั้นตอนในการกรอกแบบสอบถามอย่างละเอียด

5. สำหรับแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ได้ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่รับผิดชอบให้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลให้และส่งกลับคืน

จำนวนแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 374 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 340 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.09 รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

จังหวัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง				จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	
	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	การจัดการ	รวม	จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ
จันทบุรี			30	30	30	100
ฉะเชิงเทรา		35	10	45	42	93.33
ชลบุรี	41		16	57	52	91.22
ตราด	15			15	15	100
นครนายก			15	15	12	80.00
ปราจีนบุรี		40		40	34	85.00
ระยอง	30		32	62	57	91.94
สมุทรปราการ	20	20	45	85	78	91.76
สระแก้ว	25			25	20	80.00
รวม	131	95	148	374	340	90.09

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทั้งหมดจำนวน 340 ฉบับได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ
2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถาม
3. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
4. ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนทั้ง 4 ด้าน นำมาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
5. วิเคราะห์และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนทั้ง 4 ด้านของนักศึกษา

ผู้ใหญ่ตามตัวแปรต้นที่ศึกษาทุกตัวแปร การเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรใช้ t-test, F-test (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบรายคู่ใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe-test)

6. สำหรับข้อความที่เป็นปลายเปิด ทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Contents Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถาม การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Conefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1972:126)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 2.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.2538:73)
 - 2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 76)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้ t - test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538:102)
 - 3.2 ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 113)
 - 3.3 กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ใช้วิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ้ (Scheffe test for all possible comparison) (ประคอง กรรณสูตร. 2528)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษา
นอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก ผู้วิจัย
ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อความสะดวกในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเพื่อ
สื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้นำสัญลักษณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ผลบวกของกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของกำลังสองของคะแนน
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลจากนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขต
ภาคตะวันออกทั้ง 9 จังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาเป็นแบบสอบถาม
ที่สมบูรณ์ จำนวน 340 ฉบับ แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้
นำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียงแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่

ตอนที่ 2 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษา
นอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่

การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขต
ภาคตะวันออก จำนวน 340 คน มีผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
1) ชาย	130	38.20
2) หญิง	210	61.80
อายุ		
1) ต่ำกว่า 25 ปี	143	42.10
2) 25 - 30 ปี	147	43.20
3) 31 ปีขึ้นไป	50	14.70
อาชีพ		
1) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	31	9.10
2) รับจ้าง (ทำงานบริษัท, โรงงานหรือรับจ้างทั่วไป)	227	66.80
3) ประกอบอาชีพส่วนตัว	82	24.10
รายได้ต่อเดือน		
1) ต่ำกว่า 4,000 บาท	70	20.60
2) 4,000 - 7,000 บาท	184	54.10
3) 7,001 บาทขึ้นไป	86	25.30

ตาราง 6 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน		
1) มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ในระบบโรงเรียน)	146	42.90
2) มัธยมศึกษาปีที่ 3 (นอกระบบโรงเรียน)	169	49.70
3) อื่น ๆ	25	7.40
สาขาวิชาที่ศึกษา		
1) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	111	32.60
2) สาขาวิชาการจัดการ	145	42.60
3) สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ	84	24.70

จากตาราง 6 พบว่ามีนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คนจำแนกตามเพศพบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงร้อยละ 61.80 เป็นเพศชายร้อยละ 38.20

ด้านอายุ นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 25 - 30 ปี ร้อยละ 43.20 รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 25 ปี มี ร้อยละ 42.10 และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป มี ร้อยละ 14.70

ด้านอาชีพ นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (ทำงานบริษัท, โรงงานหรือรับจ้างทั่วไป) มีร้อยละ 66.80 รองลงมาคือประกอบอาชีพส่วนตัว มีร้อยละ 24.10 และอาชีพรับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจมีร้อยละ 9.10

ด้านรายได้ นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 4,000 - 7,000 บาท มีร้อยละ 54.10 รองลงมาคือ 7,001 บาทขึ้นไป มีร้อยละ 25.30 และรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาท มีร้อยละ 20.60

วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 (นอกระบบโรงเรียน) มีร้อยละ 49.70 รองลงมาคือมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ในระบบโรงเรียน) มี ร้อยละ 42.90 และอื่น ๆ มีร้อยละ 7.40

สาขาวิชาที่ศึกษา นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่เรียนสาขาการจัดการมีร้อยละ 42.60 รองลงมาคือสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีร้อยละ 32.60 และสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจมีร้อยละ 24.70

ตอนที่ 2 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนทั้งสี่ด้านของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมและรายด้านคือ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียน ดังปรากฏในตาราง 7 - 11

ตาราง 7 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวม และรายด้าน

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านตัวผู้เรียน	3.08	0.61	- ปานกลาง
ด้านครูประจำกลุ่ม	2.13	0.79	น้อย
ด้านวิธีการเรียน	2.58	0.74	ปานกลาง
ด้านสื่อการเรียน	2.72	0.81	ปานกลาง
รวม	2.63	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านคือ ด้านตัวผู้เรียน ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียน ส่วนด้านครูประจำกลุ่มมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีปัญหาเป็นอันดับแรกคือ ด้านตัวผู้เรียน รองลงมาคือด้านสื่อการเรียน และด้านวิธีการเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีปัญหาเป็นอันดับสุดท้ายคือด้านครูประจำกลุ่ม

ตาราง 8 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านตัวผู้เรียน

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ผู้เรียนมีการฝึกในการประกอบอาชีพทำให้ไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3.06	1.13	ปานกลาง
2. ผู้เรียนมีการระแวงค่าใช้จ่ายในครอบครัว	2.78	1.09	ปานกลาง
3. คนในครอบครัวไม่สนับสนุนในการเรียน	2.15	1.12	น้อย
4. ระยะทางในการเดินทางมาพบกลุ่มอยู่ไกลและไม่สะดวก	2.51	1.10	ปานกลาง
5. ผู้เรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	2.67	1.06	ปานกลาง
6. ผู้เรียนขาดพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน	2.76	1.00	ปานกลาง
7. การทำแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมายโดยการค้นคว้าเพิ่มเติมของผู้เรียน	2.63	1.09	ปานกลาง
8. เนื้อหาวิชาที่ลงทะเบียเรียนไม่น่าสนใจไม่สอดคล้องกับความต้องการ	2.38	1.09	น้อย
9. การทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทเรียนด้วยตนเอง	2.73	1.04	ปานกลาง
10. ผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบ	2.93	1.19	ปานกลาง
11. ผู้เรียนไม่กล้าซักถามครูประจำกลุ่มในสิ่งที่ไม่เข้าใจ	2.41	1.13	น้อย
12. สุขภาพร่างกายเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียน เช่น สายตา การได้ยินหรือ การมีโรคประจำตัว	2.05	1.09	น้อย
13. ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเองคิดว่าตัวเองไม่สามารถที่จะเรียนได้ทันเพื่อนๆ	2.28	1.07	น้อย
14. ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณอายุมากแล้วไม่สามารถที่จะเรียนได้ดี	2.05	1.00	น้อย

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
15. เมื่อมีปัญหาผู้เรียนไม่มีเพื่อนที่จะให้คำแนะนำหรือปรึกษาได้	2.22	1.02	น้อย
รวม	3.08	0.61	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาการเรียนในด้านตัวผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาอันดับแรกคือ ข้อ 1 ผู้เรียนมีภารกิจในการประกอบอาชีพทำให้ไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.06$) รองลงมาคือ ข้อ 10 ผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบ ($\bar{X} = 2.93$) และข้อ 2 ผู้เรียนมีการระแวงเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว ($\bar{X} = 2.78$) ตามลำดับส่วนข้อที่เป็นปัญหาอันดับสุดท้ายคือข้อ 12 สุขภาพร่างกายเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียน เช่น สายตา การได้ยิน หรือการมีโรคประจำตัว ($\bar{X} = 2.05$) และข้อ 14 ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าตนเองอายุมากแล้วไม่สามารถที่จะเรียนได้ดี ($\bar{X} = 2.05$)

ตาราง 9 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านครูประจำกลุ่ม

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
16. ครูประจำกลุ่มขาดความรู้และประสบการณ์	2.04	1.02	น้อย
17. ครูประจำกลุ่มขาดการชี้แจงถึงการปฏิบัติตน ของผู้เรียนในการมาพบกลุ่ม	2.19	1.08	น้อย
18. การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม เคร่งเครียดเกินไป	2.23	1.07	- น้อย
19. ครูประจำกลุ่มไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิธีในการสอน ผู้ใหญ่	2.19	1.07	น้อย
20. ครูประจำกลุ่มให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาที่เรียน ได้น้อยมาก	2.27	1.05	น้อย
21. ครูประจำกลุ่มขาดทักษะในการจัดกิจกรรม การพบกลุ่มทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจ	2.17	1.03	น้อย
22. ครูประจำกลุ่มพบกลุ่มไม่ตรงเวลาที่นัดหมายกับ ผู้เรียน	1.99	1.02	น้อย
23. ครูประจำกลุ่มไม่ให้ความสำคัญกันเองกับผู้เรียน	1.96	1.02	น้อย
24. ครูประจำกลุ่มขาดการสอบถามความต้องการและ ปัญหาอุปสรรคของผู้เรียน	2.07	1.04	น้อย
25. การจัดแผนการพบกลุ่มไม่เหมาะสมทำให้เสียเวลา ในการมาพบกลุ่ม	2.08	1.00	น้อย
26. ครูประจำกลุ่มมอบหมายกิจกรรมในการมา พบกลุ่มมากเกินไปจนไม่สามารถทำเสร็จได้ ทันเวลา	2.14	1.02	น้อย
27. ครูประจำกลุ่มไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดง ความคิดเห็น	1.98	1.01	น้อย

ตาราง 9 (ต่อ)

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
28. ครูประจำกลุ่มขาดการให้คำแนะนำปรึกษา การแนะแนวกับนักเรียน	2.01	1.00	น้อย
29. ครูประจำกลุ่มขาดการใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบ การสอน	2.28	1.09	น้อย
30. ครูประจำกลุ่มไม่ได้จัดให้มีการสอนเสริมใน บางรายวิชาที่ผู้เรียนต้องการ	2.32	1.08	น้อย
รวม	2.13	0.29	น้อย

จากตาราง 9 พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มิมีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่มโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาอันดับแรกคือข้อ 30 ครูประจำกลุ่มไม่ได้จัดให้มีการสอนเสริมในบางรายวิชาที่ผู้เรียนต้องการ ($\bar{X} = 2.32$) รองลงมาคือข้อ 29 ครูประจำกลุ่มขาดการใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการสอน ($\bar{X} = 2.28$) และข้อ 20 ครูประจำกลุ่มให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาที่เรียนได้น้อยมาก ($\bar{X} = 2.27$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 23 ครูประจำกลุ่มไม่ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ($\bar{X} = 1.96$)

ตาราง 10 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านวิธีการเรียน

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
31. ผู้เรียนไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการลงทะเบียน เพราะขาดการอธิบาย แนะนำ ชี้แจงก่อน การลงทะเบียน	2.16	1.05	น้อย
32. การมีโอกาสร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ น้อยกว่าการเรียนในระบบโรงเรียน	2.46	1.11	น้อย
33. ผู้เรียนไม่ได้วางแผนการเรียนร่วมกับผู้สอน ทำให้การเรียนไม่เป็นไปตามความต้องการ ของผู้เรียน	2.38	1.10	น้อย
34. การจัดแบ่งเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	2.59	1.07	ปานกลาง
35. วิธีการสอนเสริมในบางรายวิชาไม่เหมาะสม	2.36	1.05	น้อย
36. การศึกษด้วยตนเองขาดแรงจูงใจและบังคับ ตนเองได้ยาก	2.58	1.11	ปานกลาง
37. ค่าใช้จ่ายในการเรียนค่อนข้างแพง	2.54	1.16	ปานกลาง
38. ขาดความเข้าใจในวิธีการเรียนที่จะต้องศึกษา จากสื่อด้วยตนเอง	2.61	1.06	ปานกลาง
39. การทำความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนด้วยตนเอง	2.70	1.07	ปานกลาง
40. การเตือนตนเองให้เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่าง สม่ำเสมอ	2.56	1.08	ปานกลาง
41. การมีภารกิจในการประกอบอาชีพทำให้ไม่มี เวลาในการค้นคว้าด้วยตนเอง	3.04	1.14	ปานกลาง
42. การจัดตารางเวลาในการดูหนังสือด้วยตนเอง	2.77	1.01	ปานกลาง
43. ขาดคนให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาระหว่างการ ศึกษาด้วยตนเอง	2.73	0.98	ปานกลาง
44. ความสะดวกและการปฏิบัติตนในการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ	2.69	0.99	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
45. การรับข่าวสารต่าง ๆ จากศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	2.56	1.04	ปานกลาง
รวม	2.58	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาการเรียนในด้านวิธีการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาลำดับแรกคือข้อ 41 การมีภารกิจในการประกอบอาชีพทำให้ไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.04$) รองลงมาคือข้อ 42 การจัดตารางเวลาในการดูหนังสือด้วยตนเอง ($\bar{X} = 2.77$) และข้อ 43 ขาดคนให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาระหว่างการศึกษาดด้วยตนเอง ($\bar{X} = 2.73$) ตามลำดับส่วนข้อที่มีปัญหาเป็นอันดับสุดท้าย คือข้อ 31 ผู้เรียนไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการลงทะเบียน เพราะขาดการอธิบาย แนะนำ ชี้แจง ก่อนการลงทะเบียน ($\bar{X} = 2.16$)

ตาราง 11 ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านสื่อการเรียน

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
46. เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ ETV ไม่น่าสนใจ	2.56	1.03	ปานกลาง
47. ในเนื้อหารายการโทรทัศน์ ETV กับเนื้อหาในบทเรียนไม่สอดคล้องกัน	2.59	1.05	ปานกลาง
48. ช่วงเวลาของการออกอากาศของรายการโทรทัศน์ ETV ตรงกับเวลาที่ต้องประกอบอาชีพ	2.76	1.13	ปานกลาง
49. ความเหมาะสมระหว่างระยะเวลาของรายการโทรทัศน์ ETV กับเนื้อหาวิชา	2.62	1.07	ปานกลาง
50. เนื้อหารายการโทรทัศน์ไม่ทันสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน	2.50	1.07	น้อย
51. ปริมาณหนังสืออ่านประกอบในห้องสมุดมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา	2.79	1.19	ปานกลาง
52. หนังสืออ่านประกอบที่มีจำหน่ายราคาแพงเกินไป	2.75 2.71	1.12 1.10	ปานกลาง ปานกลาง
53. เนื้อหาในชุดวิชาที่ กศน. จัดทำสั้นเกินไป			
54. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเก่าและล้าสมัย	2.55	1.09	ปานกลาง
55. ผู้เรียนไม่ได้รับตารางออกอากาศของรายการโทรทัศน์	2.91	1.24	ปานกลาง
56. ความต่อเนื่องของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศแต่ละครั้ง	2.81	1.18	ปานกลาง
57. ความเพียงพอของสื่อประกอบชุดวิชา เช่น เทปคาสเซต, วีดิโอ กับปริมาณนักศึกษา	2.95	1.23	ปานกลาง

ตาราง 11 (ต่อ)

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
58. เนื้อหาในชุดวิชาอ่านแล้วเข้าใจยากสำหรับการ ศึกษาด้วยตนเอง	2.81	1.11	ปานกลาง
59. การนำเสนอเนื้อหาในชุดวิชาไม่น่าสนใจ	2.61	1.06	ปานกลาง
60. จำนวนชุดวิชาที่มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความ ต้องการของนักศึกษา	2.83	1.20	ปานกลาง
รวม	2.72	0.81	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มิมีปัญหาการเรียนในด้านสื่อการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาเป็นอันดับแรกคือข้อ 57 ความเพียงพอของสื่อประกอบชุดวิชา เช่น เทปคาสเซต วีดีโอ กับปริมาณนักศึกษา ($\bar{X} = 2.95$) รองลงมาคือข้อ 55 ผู้เรียนไม่ได้รับตารางออกอากาศของรายการโทรทัศน์ ($\bar{X} = 2.91$) และข้อ 60 จำนวนชุดวิชาที่มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา ($\bar{X} = 2.83$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาเป็นอันดับสุดท้ายคือข้อ 50 เนื้อหารายการโทรทัศน์ไม่ทันสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.50$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยจำแนก ตามตัวแปรอิสระ ดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามเพศ ผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตาราง 12 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ปัญหาการเรียน	ชาย		หญิง		t
	(N = 130)		(N = 210)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านตัวผู้เรียน	3.12	0.53	3.07	0.63	0.91
ด้านครูประจำกลุ่ม	2.25	0.77	2.05	0.79	2.23*
ด้านวิธีการเรียน	2.66	0.78	2.53	0.72	1.57
ด้านสื่อการเรียน	2.78	0.80	2.68	0.81	1.11
รวม	2.70	0.56	2.58	0.55	1.97*

จากตาราง 12 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกัน พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกันมีสภาพปัญหาโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีปัญหาโดยรวมมากกว่าเพศหญิง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาด้านครูประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีปัญหาด้านครูประจำกลุ่มมากกว่าเพศหญิง ส่วนด้านตัวผู้เรียน ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามอายุ

ตาราง 13 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านตัวผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.58	0.79	2.14
	ภายในกลุ่ม	337	124.15	0.37	
	รวม	339	125.73		
ด้านครูประจำกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	10.88	5.44	9.25**
	ภายในกลุ่ม	337	198.34	0.59	
	รวม	339	209.22		
ด้านวิธีการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.58	0.29	0.52
	ภายในกลุ่ม	337	187.27	0.56	
	รวม	339	187.85		
ด้านสื่อการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.04	1.02	1.55
	ภายในกลุ่ม	337	220.93	0.66	
	รวม	339	222.97		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.02	1.00	3.31*
	ภายในกลุ่ม	337	102.72	0.30	
	รวม	339	104.74		

จากตาราง 13 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันมีสภาพปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาการเรียน ด้านครูประจำกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวม จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 25 ปี	25 - 30 ปี	31 ปีขึ้นไป
		_____	_____	_____
		2.55	2.66	2.77
ต่ำกว่า 25 ปี	2.55	-	0.11	0.22
25 - 30 ปี	2.66		-	0.11
31 ปีขึ้นไป	2.77			-

จากตาราง 14 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านครูประจำกลุ่ม จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 25 ปี	25 - 30 ปี	31 ปีขึ้นไป
		_____	_____	_____
		1.94	2.21	2.43
ต่ำกว่า 25 ปี	1.94	-	0.27*	0.49*
25 - 30 ปี	2.21		-	0.22
31 ปีขึ้นไป	2.43			-

จากตาราง 15 พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่อายุต่ำกว่า 25 ปี มีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่ม แตกต่างจากนักศึกษาผู้ใหญ่อายุ 25 - 30 ปีและ นักศึกษาผู้ใหญ่อายุ 31 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาผู้ใหญ่อายุ 31 ปีขึ้นไปมีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่มมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่อายุต่ำกว่า 25 ปี และนักศึกษาผู้ใหญ่อายุ 25 - 30 ปีมีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่มมากกว่า นักศึกษาผู้ใหญ่อายุต่ำกว่า 25 ปี นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามอาชีพ

ตาราง 16 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านตัวผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.48	0.24	0.65
	ภายในกลุ่ม	337	125.24	0.37	
	รวม	339	125.73		
ด้านครูประจำกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.17	1.09	1.77
	ภายในกลุ่ม	337	207.04	0.61	
	รวม	339	209.22		
ด้านวิธีการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.14	0.07	0.13
	ภายในกลุ่ม	337	187.71	0.56	
	รวม	339	187.85		
ด้านสื่อการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.62	0.81	1.23
	ภายในกลุ่ม	337	221.35	0.66	
	รวม	339	222.97		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.12	0.06	0.20
	ภายในกลุ่ม	337	104.61	0.31	
	รวม	339	104.74		

จากตาราง 16 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกันพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกันมีสภาพปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาทุกด้านก็แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามรายได้

ตาราง 17 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านตัวผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.48	0.24	0.66
	ภายในกลุ่ม	337	125.24	0.37	
	รวม	339	125.73		
ด้านครูประจำกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	7.50	3.75	6.27**
	ภายในกลุ่ม	337	201.72	0.60	
	รวม	339	209.22		
ด้านวิธีการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.77	0.39	0.69
	ภายในกลุ่ม	337	187.08	0.56	
	รวม	339	187.85		
ด้านสื่อการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.10	0.55	0.83
	ภายในกลุ่ม	337	221.87	0.66	
	รวม	339	222.97		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.37	0.68	2.23
	ภายในกลุ่ม	337	103.37	0.31	
	รวม	339	104.74		

จากตาราง 17 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียน ของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่างกัน พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่างกันมีสภาพปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาด้านครูประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านครูประจำกลุ่ม
จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่

ปัญหาการเรียน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 4,000 บาท	4,000 - 7,000 บาท	7,001 บาทขึ้นไป
		1.84	2.20	2.22
ต่ำกว่า 4,000 บาท	1.84	-	0.36*	0.38*
4,000 - 7,000 บาท	2.20		-	0.02
7,001 บาทขึ้นไป	2.22			-

จากตาราง 18 พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาทมีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่มแตกต่างจากนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ 4,000 - 7,000 บาท และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้มากกว่า 7,001 บาทขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ 7,001 บาทขึ้นไปมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาท และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ 4,000 - 7,000 บาทมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาท นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน

ตาราง 19 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านตัวผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.66	0.33	0.90
	ภายในกลุ่ม	337	125.06	0.37	
	รวม	339	125.73	-	
ด้านครูประจำกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.10	0.16
	ภายในกลุ่ม	337	209.03	0.62	
	รวม	339	209.22		
ด้านวิธีการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.06	0.03	0.06
	ภายในกลุ่ม	337	187.79	0.56	
	รวม	339	187.85		
ด้านสื่อการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.59	0.79	1.21
	ภายในกลุ่ม	337	221.38	0.66	
	รวม	339	222.97		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.30	0.15	0.48
	ภายในกลุ่ม	337	104.44	0.31	
	รวม	339	104.74		

จากตาราง 19 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนต่างกัน พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนต่างกันมีสภาพปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ตาราง 20 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านตัวผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.17	0.08	0.22
	ภายในกลุ่ม	337	125.56	0.37	
	รวม	339	125.73	-	
ด้านครูประจำกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.22	0.61	0.99
	ภายในกลุ่ม	337	208.00	0.62	
	รวม	339	209.22		
ด้านวิธีการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.84	0.92	1.66
	ภายในกลุ่ม	337	186.01	0.55	
	รวม	339	187.85		
ด้านสื่อการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.64	0.82	1.25
	ภายในกลุ่ม	337	221.33	0.66	
	รวม	339	222.97		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.29	0.93
	ภายในกลุ่ม	337	104.16	0.31	
	รวม	339	104.74		

จากตาราง 20 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีสภาพปัญหาโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียน

ข้อมูลส่วนนี้ได้จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดของนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งมีนักศึกษาผู้ใหญ่แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจำนวน 32 คนรายละเอียดของปัญหาแต่ละด้าน ปรากฏดังตาราง 21 - 24 ต่อไปนี้

ตาราง 21 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านตัวผู้เรียน

ปัญหาด้านตัวผู้เรียน	ความถี่
1. ไม่มีเวลาในการอ่านหนังสือ	12
2. มีพื้นฐานความรู้วิชาภาษาอังกฤษน้อย	7
3. ผู้เรียนต้องการเรียนกับครูมากยิ่งขึ้น	6
4. เวลามีปัญหาไม่กล้าไปถามใคร	5
5. อ่านหนังสือแล้วจำไม่ได้ ลืมง่าย	4
6. ไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน	2
รวม	36

จากตาราง 21 นักศึกษาผู้ใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาด้านตัวผู้เรียน พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่อง นักศึกษาไม่มีเวลาในการอ่านหนังสือ รองลงมาคือ มีพื้นฐานความรู้วิชาภาษาอังกฤษน้อย ผู้เรียนต้องการเรียนกับครูมากยิ่งขึ้นและเวลามีปัญหาไม่กล้าไปถามใคร ตามลำดับ

ตาราง 22 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่ม

ปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม	ความถี่
1. เนื้อหาวิชาที่ครูประจำกลุ่มนำมาสอนไม่ตรงกับข้อสอบ	10
2. ครูประจำกลุ่มมีเวลาให้นักศึกษาผู้ใหญ่ น้อยมาก	5
3. ครูประจำกลุ่มพูดเร็ว นักศึกษาผู้ใหญ่ ฟังไม่ทัน	3
4. ครูประจำกลุ่มไม่มีประสบการณ์ในการสอน	2
5. ครูประจำกลุ่มไม่สามารถอธิบายเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างชัดเจน	2
6. ครูประจำกลุ่มมีน้อยไม่ครบทุกวิชา ทำให้ต้องรับผิดชอบ หลายวิชาโดยที่ไม่มีความรู้ในวิชาที่สอนเท่าที่ควร	- 1
รวม	23

จากตาราง 22 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่ม พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มิมีปัญหาเรื่อง เนื้อหาวิชาที่ครูประจำกลุ่มนำมาสอนไม่ตรงกับข้อสอบ รองลงมาคือ ครูประจำกลุ่มมีเวลาให้นักศึกษาผู้ใหญ่ น้อยมาก และ ครูประจำกลุ่มพูดเร็ว นักศึกษาผู้ใหญ่ ฟังไม่ทัน ตามลำดับ

ตาราง 23 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านวิธีการเรียน

ปัญหาด้านวิธีการเรียน	ความถี่
1. เนื้อหาวิชาที่นำไปออกข้อสอบควรเป็นเนื้อหาในชุดวิชาที่เรียน	18
2. การศึกษาบทเรียนด้วยตนเองเข้าใจยาก	12
3. การเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยตนเองไม่สามารถที่จะเข้าใจได้	7
4. ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการพบกลุ่ม	6
5. เรียนไม่ทัน เนื่องจากมีเวลาเรียนน้อย	5
6. เวลาในการพบกลุ่มน้อยเกินไป	4
7. การปรับตัวให้เข้ากับระบบการศึกษาด้วยตนเอง	3
8. ไม่มีวิชาพิมพ์ดีดหรือคอมพิวเตอร์ในสาขาวิชาอื่น ๆ	2
รวม	57

จากตาราง 23 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านวิธีการเรียน พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่อง เนื้อหาวิชาที่นำไปออกข้อสอบควรเป็นเนื้อหาในชุดวิชาที่เรียน รองลงมา คือ การศึกษาบทเรียนด้วยตนเองเข้าใจยาก และ การเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยตนเองไม่สามารถที่จะเข้าใจได้ ตามลำดับ

ตาราง 24 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนด้านสื่อการเรียน

ปัญหาด้านสื่อการเรียน	ความถี่
1. เนื้อหาในชุดวิชาที่ กศน.จัดทำมีน้อยอ่านแล้วไม่สามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง	18
2. สื่อและอุปกรณ์ไม่ทันสมัย	15
3. การส่งสื่อต่าง ๆ ไปให้นักศึกษาล่าช้า	8
4. เนื้อหาชุดวิชาคอมพิวเตอร์ที่ กศน.จัดทำไม่สอดคล้องกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่	- 6
5. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้เรียนมีโปรแกรมที่ไม่ทันสมัย	5
6. เนื้อหาชุดวิชาไม่ตรงตามจุดประสงค์	3
7. ไม่มีรายการโทรทัศน์ ETV ให้ดูในเวลาที่พักกลุ่ม	3
รวม	58

จากตาราง 24 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาด้านสื่อการเรียน พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มิมีปัญหาเรื่องเนื้อหาในชุดวิชาที่ กศน.จัดทำมีน้อยไม่สามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ไม่ทันสมัย การส่งสื่อต่าง ๆ ไปให้กับนักศึกษาล่าช้า และ เนื้อหาชุดวิชาคอมพิวเตอร์ที่ กศน.จัดทำไม่สอดคล้องกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนการดำเนินการและผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนการดำเนินการและผลการศึกษาวิจัย ดังนี้
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนการดำเนินการและผลการศึกษาวิจัย ดังนี้
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนการดำเนินการและผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับจังหวัดระยอง ชลบุรี จันทบุรี และตราด ส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก และสมุทรปราการ ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน

340 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.09 ทั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2541

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับปัญหาในการเรียนทั้ง 4 ด้าน ของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยรวม รายด้าน รายข้อ โดยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มา ตัดสินตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	ถือว่า	มีปัญหาน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	ถือว่า	มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	ถือว่า	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	ถือว่า	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	ถือว่า	มีปัญหามากที่สุด
3. ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างปัญหาในการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ อาชีพ รายได้ วุฒิ การศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนและสาขาวิชาที่เรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)
4. หลังจากการเปรียบเทียบความแตกต่างโดยค่าเอฟ (F-test) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe-test)
5. สำหรับข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์เนื้อหา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน
 1. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน
 2. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน
 3. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน

4. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน

5. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน

6. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียนแตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษาวิจัย

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่ศึกษาทั้งหมด 340 คน จำแนกเป็นเพศชาย 130 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 เป็นเพศหญิง 210 คน คิดเป็นร้อยละ 61.80 นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 25 - 30 ปี มี 147 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 25 ปี มี 143 คน คิดเป็นร้อยละ 42.10 และ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไปมี 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.70 ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่มี อาชีพรับจ้าง (ทำงานบริษัท, โรงงานหรือรับจ้างทั่วไป) มี 227 คน คิดเป็นร้อยละ 66.80 รองลงมาคือ ประกอบอาชีพส่วนตัวมี 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 และรับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจ 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 4,000 - 7,000 บาท มี 184 คน คิดเป็นร้อยละ 54.10 รองลงมาคือ 7,001 บาทขึ้นไปมี 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 และมีรายได้ ต่ำกว่า 4,000 บาทมี 70 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 ด้านวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน นักศึกษา ผู้ใหญ่ส่วนใหญ่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (นอกระบบโรงเรียน) มี 169 คนคิดเป็นร้อยละ 49.70 รองลงมาคือมัธยมศึกษาปีที่ 3 (นอกระบบโรงเรียน) มี 146 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 และอื่น ๆ มี 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40 ด้านสาขาวิชาที่ศึกษา นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่เรียนสาขาการจัดการ มี 145 คนคิดเป็นร้อยละ 42.60 รองลงมาคือสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมี 111 คนคิดเป็นร้อยละ 32.60 และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจมี 84 คน คิดเป็นร้อยละ 24.70

2. นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านคือ ด้านตัวผู้เรียน ($\bar{X} = 3.08$) ด้านสื่อการเรียน ($\bar{X} = 2.72$) ด้านวิธีการเรียน ($\bar{X} = 2.58$) ตามลำดับ ส่วนด้านครูประจำกลุ่มมี ปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.13$)

3. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีปัญหาการเรียนโดยรวมมากกว่าเพศหญิง และเมื่อพิจารณาปัญหา รายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีระดับปัญหาด้านครูประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่มมากกว่าเพศหญิง ส่วนด้าน ตัวผู้เรียน ด้านวิธีการเรียนและด้านสื่อการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกัน เป็นรายกลุ่มพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหา ด้านครูประจำกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาผู้ใหญ่อายุ 31 ปี ขึ้นไปมีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่มมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่อายุ 25-30 ปี และนักศึกษา ผู้ใหญ่อายุ 25-30 ปีมีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่มมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่อายุต่ำกว่า 25 ปี ส่วนปัญหาด้านตัวผู้เรียนด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

5. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

6. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาด้านครูประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ 7,001 บาทขึ้นไป มีปัญหาการเรียน มากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาทและนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ 4,000-7,000 บาท มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาท ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวม ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนสาขาวิชา ต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

9. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนในด้านต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

9.1 ด้านตัวผู้เรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ นักศึกษาไม่มีเวลาในการอ่านหนังสือ รองลงมาคือนักศึกษามีพื้นฐานความรู้วิชาภาษาอังกฤษน้อย และนักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการเรียนกับครูมากยิ่งขึ้น ตามลำดับ

9.2 ด้านครูประจำกลุ่ม ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ เนื้อหาวิชาที่ครูประจำกลุ่มนำมาสอนไม่ตรงกับข้อสอบ รองลงมาคือ ครูประจำกลุ่มมีเวลาให้นักศึกษาผู้ใหญ่น้อยมาก และครูประจำกลุ่มพูดเร็ว นักศึกษาฟังไม่ทัน ตามลำดับ

9.3 ด้านวิธีการเรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ เนื้อหาวิชาที่นำไปออกข้อสอบควรเป็นเนื้อหาในวิชาที่เรียน รองลงมาคือ การศึกษาบทเรียนด้วยตนเองเข้าใจยากและการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยตนเองไม่สามารถที่จะเข้าใจได้ดี ตามลำดับ

9.4 ด้านสื่อการเรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ เนื้อหาในชุดวิชาที่ กสณ.จัดทำมีน้อย ไม่สามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ไม่ทันสมัยและการส่งสื่อต่าง ๆ ไปให้นักศึกษาล่าช้า ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยขอนำเสนอประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

1. ปัญหาการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจึงมีความเหมาะสมกับนักศึกษาผู้ใหญ่พอควร ซึ่งเอื้อต่อสภาพของผู้ใหญ่ที่มีการกิจทางด้านการงาน และภาระในครอบครัว ไม่มีเวลาให้กับการเรียนเหมือนกับการเรียนในระบบโรงเรียน ในการศึกษาบทเรียนด้วยตนเอง จะใช้การเน้นการเรียนการสอนโดยสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ไม่ได้เป็นการสอนโดยครูผู้สอนแบบการเรียนการสอนในโรงเรียน แต่ก็มีผลจำเป็นที่จะต้องมีการรวมกลุ่มผู้เรียนเพื่อการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง โดยจะมีการพบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง ตามวันเวลาที่กำหนดระหว่างผู้เรียนกับครูประจำกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนไม่ต้องมาเข้าเรียนทุกวันเหมือนกับการเรียนในระบบโรงเรียน และการพบกลุ่มทำให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและซักถามปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยครูประจำกลุ่มจะเป็นผู้ที่คอยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน การเรียนโดยวิธีนี้จึงน่าจะมีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่

เป็นผู้ใหญ่ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ที่จะสามารถใช้เวลาในการเรียนพร้อมกับการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธรา สังข์ศรี (2540 : 159) ที่ว่าผู้ใหญ่มีภาระหน้าที่การงาน และ ภาระทางครอบครัว และสอดคล้องกับแนวคิดของสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538:85) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ ด้วยตนเอง (Self - Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด เพราะว่าผู้ใหญ่มีความรับผิดชอบ ตลอดจน ทราบดีถึงความต้องการและความสามารถ ความสนใจ จึงสามารถจัดการกับการค้นหาความรู้ได้ ด้วยตนเอง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการเรียนทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยแยกตามตัวแปรอิสระ ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเพศชายมีปัญหาโดยรวมมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษา ผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน มี ภาระหน้าที่การงาน การประกอบอาชีพ และความรับผิดชอบต่อครอบครัว โดยเฉพาะเพศชายซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว ต้องรับภาระและดูแลสมาชิกของครอบครัวมากกว่าเพศหญิง ทำให้ไม่มีเวลาในการเรียนเท่าที่ควร จึงทำให้เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพอวิส (Purvis : 1980 : 163 - 175) ที่ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการสอน ในมหาวิทยาลัยเปิดและ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีภาระต้องรับผิดชอบในครอบครัว การประกอบอาชีพ ทำให้เป็นปัญหาในการเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 189) ที่กล่าวว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ มีความวิตกกังวลและขาดความเชื่อมั่น ไม่ค่อยมีเวลาในการเรียนเต็มที่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ ดูแลรับผิดชอบครอบครัว และความเหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่และมโนญ เป้นเจริญ (2522 :86) พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่เพศชาย จะประสบปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาเพศหญิง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาด้านครู ประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม มากกว่าเพศหญิง ถ้าพิจารณาจากปัญหารายข้อจะพบว่าระดับปัญหาที่มากที่สุดคือครูประจำกลุ่ม ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ครูประจำกลุ่มขาดการให้คำแนะนำ ปรึกษา การแนะแนวกับผู้เรียน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาผู้ใหญ่เพศชายมีการปรับตัว การยอมรับ ผู้อื่นได้ยากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่เพศหญิง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะอิทธิพลจากสังคม วัฒนธรรมประเพณี ไทยตั้งแต่อดีต ที่ให้ความสำคัญแก่เพศชายมากกว่าเพศหญิง ทำให้เพศชายเกิดความเชื่อมั่น ยึดมั่น ในตนเองสูง การที่จะยอม รับฟังหรือปฏิบัติตามผู้อื่น จึงเป็นการยากกว่าเพศหญิงเมื่อต้องมีการ พบกลุ่ม นักศึกษาผู้ใหญ่เพศชายจึงเกิดปัญหามากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่เพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของอัมพวัน อัมพรสินธ์ (2524 : 80) กล่าวว่า ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันระหว่าง นักศึกษาผู้ใหญ่เพศชายและนักศึกษาผู้ใหญ่เพศหญิง พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่เพศชายมีปัญหามากกว่า นักศึกษาเพศหญิง อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่เพศชายปรับตัวได้ไม่ดีเท่านักศึกษาผู้ใหญ่เพศหญิง และมีความตั้งใจเรียนน้อยกว่านักศึกษาเพศหญิง เมื่อครูมอบหมายให้ทำกิจกรรมกลุ่มหรือทำงาน กลุ่ม จึงไม่ได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มเพื่อน และสอดคล้องกับ สันทิต บุญญาภินันท์ (2520 : 66) ทำการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่หญิงมีความตั้งใจเรียนสูงกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ชาย ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเป็นไปได้เพราะสภาพสังคมเปลี่ยนไปในปัจจุบัน สตรีมีสิทธิเสรีภาพในทางสังคมทัดเทียมกับผู้ชายมากขึ้น ดังนั้นปัญหาด้านอื่น ๆ เพศหญิงและเพศชายจึงไม่แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันมีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ใหญ่แต่ละวัยต่างมีภาระความรับผิดชอบต่าง ๆ กันไป นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จะมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีอายุสูงกว่า หรือคนในวัยหนุ่มสาว เป็นวัยที่มีความต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพ และความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น จึงมีความตั้งใจเรียนสูง ปัญหาต่าง ๆ จากการเรียนก็จะแตกต่างจากกลุ่มนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฮูล (Houle, 1961: 15-16) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน 3 ประการคือ การเรียนอย่างมีเป้าหมาย มาเรียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมกิจกรรมและมาเรียนเพื่อที่จะแสวงหาความรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะอายุที่แตกต่างกัน ประสบการณ์ก็ย่อมจะแตกต่างและพัฒนาไปตามวัย ดังเช่นผลการศึกษาของ โกลเวลส (สมบุรณ์ ศาลาชีวิต 2526 : 184 ; อ้างอิงมาจาก Lovell . unpagged) ได้สรุปลักษณะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้ใหญ่วัยต่าง ๆ ว่าช่วงอายุ 20 - 25 ปี กลุ่มสังคมจะมีอิทธิพลต่อคนกลุ่มนี้มาก ช่วงอายุ 25 - 40 ปี ผู้ใหญ่วัยนี้มีความจำเป็นที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการบริหาร การจัดการและทักษะทางสังคม ช่วงอายุ 40 - 60 ปีเป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ทศนคติและความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และอาจสืบเนื่องมาจากผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกัน ประสบการณ์และการพัฒนาต่าง ๆ ตลอดจนภารกิจเชิงพัฒนาการย่อมแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งสมบุรณ์ ศาลาชีวิต (2526 :184) ได้สรุปลักษณะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับวัยผู้ใหญ่ต่าง ๆ ว่าช่วงอายุ 16 - 20 ปี เป็นการเรียนรู้เพื่อแก้ไขความขัดแย้งกับตนเองและเป็นการเรียนรู้เพื่อค้นหาตนเอง ช่วงอายุ 20 -25 ปี เป็นวัยที่กลุ่มสังคมจะมีบทบาท ต่อการเรียนรู้ และเริ่มมองเห็นอนาคตของตนเองและช่วงอายุ 25-40 ปี ผู้ใหญ่วัยนี้จำเป็น

ที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการบริหาร การจัดการทักษะทางสังคม นอกจากนี้ผู้ใหญ่ที่มีช่วงอายุต่างกัน ความสามารถทางอวัยวะทางด้านร่างกายจะต่างกัน โดยผู้ใหญ่ที่มีช่วงอายุระหว่าง 20 - 25 ปี ความสามารถของร่างกายจะพัฒนาเต็มที่ แต่หลังจากอายุ 25 ปีไปแล้ว ความสามารถทางด้านร่างกายจะค่อย ๆ ลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ (เชิรศรี วิวิธศิริ. 2527 : 63) และเช่นเดียวกับความสามารถทางด้านสติปัญญา (I. Q.) ผู้ใหญ่ที่มีอายุ 25 ปีจะมีความสามารถทางด้านสติปัญญาสูงที่สุด แต่หลังจากอายุ 25 ปี ความสามารถจะเสื่อมถอยลงเรื่อย ๆ (ปฐม นิคมานนท์. 2528:42)

ดังนั้นนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีระดับอายุต่างกัน จะมีปัญหาการเรียนที่ต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษาที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไปมีภารกิจเกี่ยวกับหน้าที่การงาน ครอบครัวและสังคม ที่จะต้องรับผิดชอบมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไปมีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่มมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุ 25-30 ปี และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีภาระการงานทางครอบครัว และสังคม ไม่มีเวลาให้กับการเรียนเต็มที่ เพราะการเรียนโดยวิธีนี้เป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนด้วยตนเองส่วนหนึ่ง กับการพบกลุ่มหรือเรียนกับครูเป็นครั้งคราวอีกส่วนหนึ่ง ประกอบกับความจำ ความสามารถในการเรียนอาจจะเสื่อมถอยลงต่ำกว่าไม่ได้ โดยเฉพาะในการศึกษาดำรงจากสื่อด้วยตนเองมักมีปัญหาไม่เข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุมาลี สังข์ศรี และคณะ (2537 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยวิธีทางไกลว่า ปัญหาหลักคือ ภาระการงานมากทำให้ไม่มีเวลากับการเรียน รองลงมาคือภาระในครอบครัว ปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหาความจำ ตามลำดับ ดังนั้นเมื่อนักศึกษาผู้ใหญ่มาพบกลุ่ม จึงเกิดปัญหาต้องการให้ครูประจำกลุ่มเป็นผู้สอนเนื้อหาให้เหมือนกับการศึกษาในระบบโรงเรียน เพราะความไม่คุ้นเคยกับการที่ต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากหนังสือ จึงเกิดความไม่เข้าใจและเกิดปัญหากับครูประจำกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอุษา เทียนทอง (2530 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าในกิจกรรมการพบกลุ่ม นักศึกษาต้องการให้ครูสอนเน้นเฉพาะวิชาการ ช่วยอธิบาย ทบทวนเนื้อหาบทเรียน ช่วยอธิบายเสริมในวิชาที่ยาก ไม่ชอบไปค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะไม่มีเวลาและไม่ค่อยเข้าใจนั่นเอง ฉะนั้นครูประจำกลุ่มควรแยกนักศึกษาตามกลุ่มอายุ เนื่องจากนักศึกษาแต่ละกลุ่มอายุมีความพร้อมในการเรียนไม่เท่ากัน สำหรับปัญหาด้านอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 เปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกันมีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ปัญหาโดยรวมนั้นประกอบด้วย ปัญหาด้านตัวผู้เรียน ปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม ปัญหา ด้านวิธีการเรียน และปัญหาด้านสื่อการเรียน ในภาพรวม การเรียนโดยวิธีนี้ นักศึกษาต้องพึ่งพาตนเอง อ่านหนังสือด้วยตนเอง ต้องควบคุมตนเอง ไม่มีครูคอยกำกับดูแลทุกวันเหมือนกับนักเรียน ในโรงเรียน เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาที่ประกอบอาชีพใดก็ตาม จะต้องควบคุมตนเอง อยู่เสมอให้อยู่ในวินัย ให้ตั้งใจในการศึกษามากพอ ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณรงค์ ฉายาพันธ์ (2526 : 59) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอน ของแผนกช่างเครื่องยนต์ในโรงเรียนสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานครจำแนกตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับ พรรณทิพา กาญจนาณนท์ (2526 : 72-73) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ในโรงเรียน สารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานครพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิรศักดิ์ พลรัฐธนาสิทธิ (2529 : 58) พบว่า ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่แผนกช่างเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตรและด้านสังคมการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ เมื่อแบ่งกลุ่มตามอาชีพ และพัชรา สังข์ศรี (2540: 167) ได้ทำการศึกษาพบว่านักศึกษาที่มี อาชีพต่างกัน มีปัญหาทางการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 เปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันมีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่มีความคล้ายคลึงใน สภาพต่าง ๆ เป็นส่วนมาก จึงไม่พบความแตกต่างของปัญหาการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จัตุรตริยา นาคเกษม (2538:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการก่อนเกษียณอายุ สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการส่วนกลาง เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับข้าราชการก่อนและหลังการเกษียณอายุ พบว่าข้าราชการก่อนและหลังเกษียณอายุที่มี สภาพทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการศึกษาของชโรทัย ปัญติ (2540:93) พบว่า นักศึกษาวัย กลางคนและสูงอายุที่มีรายได้ต่างกันมีปัญหาในการเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญวิธีเรียนทางไกลทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาด้านครูประจำกลุ่มแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ 7,001 บาทขึ้นไป มีปัญหาการ

เรียนมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาทและนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ 4,000-7,000 บาท มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่ำกว่า 4,000 บาท ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้สูง เป็นผู้ที่มิประสบการณ และอายุมากจึงมีภาระหน้าที่ การงาน และความรับผิดชอบมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่ำ ทำให้ไม่มีเวลาในการมาพบกลุ่ม อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความเคร่งเครียด และอาจจะเป็นผลจากความยากและความซับซ้อนเกินไป ของบทเรียน อีกประการหนึ่งอาจจะเกิดจากตัวครูประจำกลุ่ม เพราะครูประจำกลุ่มขาดความ กระตือรือร้นที่จะสอน ประกอบกับความเคยชินที่เคยสอนเด็ก ถึงแม้จะได้ผ่านการอบรมวิธีการ สอนผู้ใหญ่มาแล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงเคยชินต่อระบบการสอนในโรงเรียน สาเหตุเหล่านี้อาจจะเป็นผล ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่เกิดปัญหาและเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน และอาจเนื่องมาจากความแตกต่างของ ครูผู้สอนแต่ละคน สอดคล้องกับ ธัญญวดี หัทธคุณ (2522:64-67) พบว่า คุณวุฒิ ประสบการณ และอายุมีผลต่อการสอนของครูผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิศักดิ์ ศรีภูม้น (2520: 76-77) พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาด้านการเรียนคือครูควรให้นักศึกษาค้นคว้า บทเรียนล่วงหน้าก่อนเพื่อจะได้มีความรู้เพียงพอในการร่วมอภิปราย และครูควรใช้วิธีการสอน หลาก ๆ แบบสอดคล้องกับบลิณี วันชัย (2510:50) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของครูกับ นักเรียน พบว่าครูที่นักเรียนต้องการคือครูที่มีการติดต่อเกี่ยวข้องกับนักเรียนอย่างดีที่สุด มีความ ไกล่ชิดสนิทสนม และมีเมตตา ปิยะมาดา (2511:98) พบว่านอกจากคุณสมบัติด้านการสอนแล้วครู จะต้องมีความสัมพันธ์ภาพอันดีกับนักเรียน สำหรับปัญหาด้านอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย สำคัญทางสถิติ

2.5 เปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่จะเข้ามาเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 แม้จะมีวุฒิการศึกษาเดิมแตกต่างกัน แต่การมาเรียนตาม หลักสูตร ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัด โดยใช้นโยบายการเรียน การสอนให้ทุกกลุ่มศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการภายใต้แบบแผนเดียวกัน ดังนั้นเมื่อการ จัดการเรียนการสอนจากนโยบายเดียวกัน หลักสูตรเดียวกัน ตามสาขาวิชาต่าง ๆ ผู้สอนหรือครู ประจำกลุ่มที่มีคุณสมบัติเดียวกัน นักศึกษาที่เข้ามาเรียนก็จะพบสภาพและบรรยากาศสิ่งแวดล้อม การเรียนการสอนที่เหมือนกัน ดังนั้นนักศึกษาผู้ใหญ่จะพบปัญหาจากการเรียน การสอนที่มีสภาพ ไกล่เคียงกัน ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ฉายายนต์ (2526 :51) ที่พบ ว่าปัญหาด้านการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นต่อนักศึกษาผู้ใหญ่ เมื่อแบ่งกลุ่มผู้ตอบตามระดับการศึกษา

โดยรวม มีความคิดเห็นในปัญหาการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งได้แก่ด้านหลักสูตร ด้านตัวครูผู้สอน ด้านตัวผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ด้านค่าใช้จ่ายและด้านทักษะ

2.6 เปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน ผลการวิจัย

พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่ากรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาให้กลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ได้ศึกษาวิชาชีพในระดับที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ พัฒนาความรู้และเจตคติในการประกอบอาชีพ โดยเน้นการพัฒนาอาชีพระดับท้องถิ่น สร้างผู้ประกอบการขนาดย่อม และการประกอบอาชีพอิสระ เตรียมพร้อมเพื่อรับจ้างในตลาดแรงงานและปรับปรุงอาชีพที่มีอยู่แล้วให้ได้ผลดียิ่งขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2539. ฉ :3) ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับนี้จึงเน้นการจัดหลักสูตรวิชาชีพประเภทวิชาและสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ทรัพยากรธรรมชาติ และวัตถุดิบในแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะตรงกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียนในท้องถิ่นนั้นเป็นหลักสำคัญ และกำหนดนโยบาย แบบแผนการจัดการเรียนการสอน คุณสมบัติของครูประจำกลุ่มรวมทั้งสื่อประกอบการเรียนต่าง ๆ ที่เหมือนกัน ดังนั้น ผู้เรียนที่มาสมัครเรียนตามหลักสูตรนี้ ถึงแม้จะเลือกเรียนสาขาวิชาต่างกันก็ตาม ก็จะอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่ไม่แตกต่างกัน ฉะนั้นเมื่อเกิดปัญหาการเรียนจึงเป็นปัญหาที่ไม่แตกต่างกันหรือมีสภาพที่ใกล้เคียงกันนั่นเอง

3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังนี้

3.1 ด้านตัวผู้เรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ นักศึกษาไม่มีเวลาในการอ่านหนังสือ รองลงมาคือนักศึกษามีพื้นฐานความรู้วิชาภาษาอังกฤษน้อย และนักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการเรียนกับครูมากยิ่งขึ้น ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีงานทำแล้ว จึงมีภาระหน้าที่การงานและภาระทางครอบครัว ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาให้กับการเรียน ไม่มีเวลาที่จะศึกษาบทเรียนด้วยตนเองหรือทบทวนบทเรียนด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับรายงานการติดตามงานการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ภาคเรียนที่ 1/2540 (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก:2540) พบว่าผู้เรียนมีเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองน้อยและนักศึกษายังไม่

คุ้นเคยกับการที่ต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนนักศึกษามีพื้นฐานความรู้วิชาภาษาอังกฤษน้อย เป็นเพราะว่านักศึกษาผู้ใหญ่บางส่วนเรียนจบในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการศึกษาจากระบบโรงเรียน ซึ่งไม่ได้มีการบังคับเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และอาจเป็นเพราะว่าการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยตนเองนั้น นักศึกษาผู้ใหญ่ไม่สามารถที่จะทำความเข้าใจด้วยตนเองได้ จึงทำให้นักศึกษาต้องการที่จะให้ครูประจำกลุ่มเป็นผู้สอนเนื้อหา

3.2 ด้านครูประจำกลุ่ม ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ เนื้อหาวิชาที่ครูประจำกลุ่มนำมาสอนไม่ตรงกับข้อสอบ รองลงมาคือ ครูประจำกลุ่มมีเวลาให้นักศึกษาผู้ใหญ่น้อยมากและครูประจำกลุ่มพูดเร็ว นักศึกษาฟังไม่ทัน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การศึกษาในหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นการศึกษาทางไกลที่ผู้เรียนต้องรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูประจำกลุ่มจะมีหน้าที่เพียงการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ให้คำปรึกษาช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนและแนะแนวแก่นักศึกษา รวมทั้งวางแผนการเรียน เมื่อผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อหลาย ๆ อย่าง จึงทำให้เกิดปัญหาในการทำข้อสอบ สอดคล้องกับ รายงานการติดตามงานการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ภาคเรียนที่ 1/2540 (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.2540) พบว่าหนังสือที่ใช้ในการเรียนแต่ละวิชา ต้องใช้หนังสือหลายเล่มที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับหลักสูตรมาประกอบกัน แต่ละจังหวัดก็ใช้หนังสือประกอบการเรียนการสอนไม่เหมือนกัน ครูประจำกลุ่มจึงเกรงว่าเนื้อหาจะไม่ครอบคลุมจุดประสงค์ของหลักสูตร

3.3 ด้านวิธีการเรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ เนื้อหาวิชาที่นำไปออกข้อสอบควรเป็นเนื้อหาในวิชาที่เรียน รองลงมาคือ การศึกษาบทเรียนด้วยตนเองเข้าใจยากและการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยตนเองไม่สามารถที่จะเข้าใจได้ดี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาผู้ใหญ่ยึดแบบเรียนที่นักศึกษาผู้ใหญ่มีอยู่และศึกษาจากตำราเพียงเล่มเดียวเท่านั้น แต่การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ใช้สื่อการเรียนหลายประเภท รวมทั้งสื่อบุคคล เพราะฉะนั้น การเรียนรู้จึงมิได้เกิดจากในห้องเรียนเท่านั้น ลักษณะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากสื่อที่ให้บริการแก่ผู้เรียน ส่วนในเรื่องการสอนถ้ามี ก็จะเป็นการสอนในรูปแบบของการสอนเสริมเป็นการเรียนรู้เพิ่มเติมจากสื่อ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2537:20) นักศึกษาจึงต้องศึกษาค้นคว้า และมาพบกลุ่มตามวันเวลาที่กำหนด ส่วนปัญหาการศึกษาบทเรียนด้วยตนเองเข้าใจยากนั้น อาจเป็นเพราะว่านักศึกษายังไม่คุ้นเคยกับการที่จะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากหนังสือ หรือจากสื่อประกอบอื่น ๆ ถนัดที่จะอ่านหนังสือเล่มเดียวที่มีเนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์ของหลักสูตร และการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยตนเองไม่สามารถที่จะเข้าใจได้ดี

3.4 ด้านสื่อการเรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ เนื้อหาในชุดวิชาที่ กสศ.จัดทำมีน้อย

อ่านแล้วไม่สามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตนเองรองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ไม่ทันสมัยและการส่งสื่อต่าง ๆ ไปให้นักศึกษาล่าช้า ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาในชุดวิชาที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดทำมีเนื้อหาสั้นเกินไป ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจึงจะสามารถเข้าใจได้ดี ส่วนสื่อและอุปกรณ์ไม่ทันสมัยและการส่งสื่อต่าง ๆ ไปให้นักศึกษาล่าช้า อาจเป็นเพราะว่าในบางสาขาวิชา เช่น คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่ต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการเรียน แต่คอมพิวเตอร์ที่มีให้ใช้มีโปรแกรมที่เก่าไม่ทันสมัย หรือไม่ตรงกับเนื้อหาในชุดวิชาที่นักศึกษาผู้ใหญ่มี หรือตำราที่นักศึกษาใช้ศึกษาค้นคว้าเป็นตำราที่เก่าไม่เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับ สอดคล้องกับรายงานการติดตามงานการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ภาคเรียนที่ 1/2540 (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก:2540) พบว่าสื่อประกอบการสอนบางวิชาเก่าตั้งแต่สมัยครูประจำกลุ่มใช้เรียนและการส่งหนังสือล่าช้าอาจเป็นเพราะ การผลิตเอกสารอยู่ที่ส่วนกลางคือกรมการศึกษานอกโรงเรียน เมื่อผลิตเอกสารจึงจัดส่งไปให้จังหวัดต่าง ๆ และการผลิตเอกสารรวมถึงการส่งจึงอาจล่าช้า สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา สังข์ศรี (2540:171) ที่ว่าการผลิตเอกสารเป็นจำนวนมากอาจต้องใช้เวลานานและนอกจากนั้นการจัดส่งไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างทั่วถึงย่อมต้องใช้เวลาอีกช่วงหนึ่ง จึงทำให้เอกสารดังกล่าวถึงผู้เรียนล่าช้า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรจัดให้มีการสอนเสริมในบางรายวิชาที่นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาในการศึกษาด้วยตนเอง เช่น วิชาภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น
2. ควรนำข้อมูลจากการทดสอบมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพข้อสอบและวิธีการเรียนของนักศึกษา
3. ควรจัดให้มีการให้ความรู้ คำแนะนำ ปรีกษาแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับเรื่องวิธีการเรียน สื่อประกอบการเรียน การพบกลุ่ม เป็นต้น
4. ควรจัดให้มีการอบรมครูประจำกลุ่มอย่างต่อเนื่อง
5. กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดส่งตำรา เอกสาร ตารางออกอากาศของรายการโทรทัศน์ ควรส่งให้นักศึกษาทันก่อนเปิดภาคเรียน
6. ควรมีการปรับปรุงชุดวิชาให้สามารถอ่านให้เข้าใจได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรมในภาคอื่น ๆ นอกเหนือจากภาคตะวันออก

2. ควรทำการศึกษาปัญหา ด้านหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ว่ามีความเหมาะสมสำหรับนักศึกษาในโรงงานหรือไม่

3. ควรทำการศึกษาปัญหาของครูประจำกลุ่มในการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การศึกษาทางไกล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

_____. นโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. ม.ป.ท., 2537.

_____. คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539. ก.

_____. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539. ข.

_____. คู่มือผู้บริหารตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539. ค.

_____. คู่มือครู หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539. ง.

_____. คู่มือนักศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539. จ.

_____. คู่มือการฝึกอบรมครูประจำกลุ่ม หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539. ฉ.

_____. สรุปผลการประชุมเพื่อติดตามผลการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ .2539. อัดสำเนา. ช.

การศึกษานอกโรงเรียน, ศูนย์. ภาคตะวันออก. รายงานการติดตามงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ, 2540. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์, 2540.

จรูญ โกมลบุญย์. จิตวิทยาพื้นฐานการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป. อัดสำเนา.

จิรศักดิ์ พลรัฐนาสิทธิ. สภาพปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ แผนกช่างเครื่องยนต์ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ซึ่งจัดโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.

- ฉัตรตริยา นาคเกษม. ความคิดเห็นของข้าราชการก่อนเกษียณ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการส่วนกลาง เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับข้าราชการ
ผู้สูงอายุก่อนและหลังการเกษียณอายุ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2538. อัดสำเนา.
- ชโรทัย ปัญติ. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่วัยกลางคนและสูงอายุ ในหลักสูตรการศึกษา
นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จังหวัดกำแพงเพชร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. “ระบบการสอนทางไกลกับการศึกษาระบบเปิด,” วารสารการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน. หน้า 1(120) ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2527.
- เชียรศรี วิวิธศิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้อาสาสมัครผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- _____ สื่อสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
- ธัญญาวดี ทัทกฤษณ์. ครูกับความเข้าใจและการรับรู้จุดประสงค์โครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบ
เปิดเสรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2522. อัดสำเนา.
- ณรงค์ ฉายาพันธ์. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางด้านการเรียนการสอน
แผนกช่างซ่อมเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีในโรงเรียนสารพัดช่าง
ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2526. อัดสำเนา.
- นลินี วันชัย. การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนตามอุดมคติในทัศนะของครูและ
นักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. อัดสำเนา.
- นวพร ธนวัฒน์. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในคณะวิชาคหกรรม
วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษรการพิมพ์,
2528.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สนพ.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

- พจน์ ราชรัตน์. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- พรรณทิพา กาญจนานนท์. การจัดการเรียนการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี
ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- พัชรา สังข์ศรี. การศึกษาปัญหาในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
ระดับมัธยมศึกษา โดยวิธีเรียนทางไกลของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในเขตอุตสาหกรรม
ชายฝั่งทะเลตะวันออก. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒประสานมิตร, 2 540. อัดสำเนา.
- มนัส ศรีกลยา. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นโรงเรียนสารพัดช่าง
เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- มนูญ เป้นเจริญ. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัว สังคม และการเรียนของนักเรียน
อาชีวศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 5 จังหวัดสงขลา.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
อัดสำเนา.
- มันจนา ปิยะมาดา. การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีบุรี. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2511. อัดสำเนา.
- ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 . กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น, 2538.
- วิจิตร ศรีสอาน. การศึกษาทางไกล. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2 531.
- สมบุญ สาลยาชีวิน. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ลานนาการพิมพ์, 2526.
- สันทนต์ บุญญานันท์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจเรียนกับความวิตกกังวลใน
การเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่เปรียบเทียบกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาทางไกล หน่วยที่ 1-7.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534. ก.
- _____มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาทางไกล หน่วยที่ 8-15.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534. ข.

- สุมาลี สังข์ศรีและคณะ. การศึกษาความต้องการและแนวทางในการเพิ่มพูนความรู้แก่แรงงาน
เยาวชนในสถานประกอบการ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.
- สุริย์ นาคนิยม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้นของศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตการศึกษา 2. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538.
- อดิศักดิ์ ศรีภูม้น. การศึกษาปัญหาการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักศึกษาผู้ใหญ่
ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530. อัดสำเนา.
- อนุ อนุศาสนนันท์. การศึกษาปัญหาของนักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ประเภทชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออก.
 ปรินญานิพนธ์ ก.ศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
 อัดสำเนา.
- อัมพวัน อัมพรสินธุ์. การสร้างแบบสำรวจปัญหาสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน
รัฐบาล ประจำจังหวัดภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.
- อุดม เขยทิววงศ์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2529.
- อุ้นดา นพคุณ. การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯการพิมพ์, 2527.
- อุษา เทียนทอง. ลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มการศึกษผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4
ทางวิทยุและไปรษณีย์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- Burge, E.J. and C.D. Freewin. "Self-Directed in Distance Learning," in Husen, Torstin.
The International Encyclopedia of Education. New York : Pergamne Press Inc.,
 1985.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper
 and Row, 1972.
- Garrison, Karl C., Albert J. Kingston and Arthur S. Mc Donald. Educational
Psychology. Vakils Feffer and Simons Private Ltd., 1964.
- Harry, Ormsby L. "A Study of the Student Personal Services at Michigan College of Mining
 and Technology," Dissertation Abstracts. Vol.21, November, 1960.

Karr, Joseph and Keneth. "Meeting the Changing Need of Adults Through Educational Programs and Services," **Dissertation Abstracts International**. 36 (10) : 6424-A; April, 1976.

Houle, Cyril O. **The Inquiring Mind**. Madison: University of Wisconsin Press, 1961.

Purvis, June. **Some Problem of Teaching and Learning Within the Open University**. Educational Research. Vol. 1. No 3. July, 1980.

Ross and Norma Jennie. "Variables Influencing the Decision to Enter Adult Education Graduate Program," **Dissertation Abstracts International**. 39(5) : 2697 - A ; November, 1976.

Yamane, Taro. **Statistics : An Introductory Analysis**. New York : Harper & Row, 1967.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญนายชาติร์ आयวัฒน์ และนายวินัย สายหงษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้จัดการโรงเรียนเทคโนโลยีพีทีไอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญ อาจารย์ศิริวรรณ ดันย้ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง

กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจันทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นีราข นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตราด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง

กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครนายก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราษ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิสาธการณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปราจีนบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1107/ 2663

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสระแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวแก้วใจ นิราษ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง

กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก

.....

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้
วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน และสาขาวิชาที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งปัญหาออกเป็น
4 ด้าน คือ

1. ปัญหาด้านตัวผู้เรียน
2. ปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม
3. ปัญหาด้านวิธีการเรียน
4. ปัญหาด้านสื่อการเรียน

โดยให้ท่านพิจารณาว่าท่านมีปัญหาเล็กน้อยเพียงใดแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับปัญหา
ที่กำหนดให้ซึ่งในแต่ละช่องจะมีค่าระดับความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหามาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ตัวอย่างเช่น

ข้อที่	ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
1.	เนื้อหาที่นำมาสอนในการพบกลุ่มแต่ละครั้ง ยังขาดความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียนในตำรา	/				

การที่ผู้ตอบใส่เครื่องหมาย / ตรงช่องหมายเลข 5 หมายความว่า ผู้ตอบมีความเห็นว่าเนื้อหาที่ครูประจำกลุ่มนำมาสอนไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียนในตำรา มากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ให้ท่านเขียนสภาพปัญหาที่ท่านได้พบนอกเหนือจากปัญหาที่กำหนดไว้ในตอนที่ 2 จากการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพด้านตัวผู้เรียน ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียน

โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบถ้วนทุกข้อตามสภาพความเป็นจริงที่ท่านกำลังประสบอยู่ในขณะนี้ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนตามหลักสูตรต่อไป คำตอบของท่านผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ และนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวแก้วใจ นิราษ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. อายุ

- ☐ ต่ำกว่า 25 ปี
☐ 25- 30 ปี
☐ 31 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

- ☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ รับจ้าง (ทำงานบริษัท/โรงงาน หรือรับจ้างทั่วไป)
☐ ประกอบอาชีพส่วนตัว

4. รายได้ต่อเดือน

- ☐ ต่ำกว่า 4,000 บาท
☐ 4,000 - 7,000 บาท
☐ 7,001 บาทขึ้นไป

5. วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน

- ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ในระบบโรงเรียน)
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3 (นอกระบบโรงเรียน)
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

6. สาขาวิชาที่ศึกษา

- ☐ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
☐ สาขาวิชาการจัดการ
☐ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

ตอนที่ 2 ปัญหาด้านการเรียน

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างทางขวามือ ตามระดับความคิดเห็นของท่านว่าเป็นปัญหา
ในระดับใด

ข้อที่	ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
1.	ผู้เรียนมีการฝึกในการประกอบอาชีพทำให้ไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง					
2.	ผู้เรียนมีการระแวงเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว					
3.	คนในครอบครัวไม่สนับสนุนในการเรียน					
4.	ระยะทางในการเดินทางมาพบกลุ่มอยู่ไกลและไม่สะดวก					
5.	ผู้เรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม					
6.	ผู้เรียนขาดพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน					
7.	การทำแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมายโดยการค้นคว้าเพิ่มเติมของผู้เรียน					
8.	เนื้อหาวิชาที่ลงทะเบียบเรียนไม่น่าสนใจ ไม่สอดคล้องกับความต้องการ					
9.	การทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทเรียนด้วยตนเอง					
10.	ผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบ					
11.	ผู้เรียนไม่กล้าซักถามครูประจำกลุ่มในสิ่งที่ไม่เข้าใจ					
12.	สุขภาพร่างกายเป็นปัญหา อุปสรรคต่อการเรียน เช่น สายตา การได้ยิน หรือการมีโรคประจำตัว					
13.	ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คิดว่าตัวเองไม่สามารถที่จะเรียนได้ทันเพื่อน ๆ					
14.	ผู้เรียนรู้สึกท้อแท้ว่าตัวเองอายุมากแล้ว ไม่สามารถที่จะเรียนได้ดี					
15.	เมื่อมีปัญหาผู้เรียนไม่มีเพื่อนที่จะให้คำแนะนำ หรือปรึกษาได้					

ข้อที่	ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
16.	ครูประจำกลุ่มขาดความรู้และประสบการณ์					
17.	ครูประจำกลุ่มขาดการชี้แจงถึงการปฏิบัติตนของผู้เรียนในการมาพบกลุ่ม					
18.	การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มเคร่งเครียดเกินไป					
19.	ครูประจำกลุ่มไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการในการสอนผู้ใหญ่					
20.	ครูประจำกลุ่มให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาที่เรียนได้น้อยมาก					
21.	ครูประจำกลุ่มขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจ					
22.	ครูประจำกลุ่มพบกลุ่มไม่ตรงเวลาที่นัดหมายกับผู้เรียน					
23.	ครูประจำกลุ่มไม่ให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน					
24.	ครูประจำกลุ่มขาดการสอบถามความต้องการและปัญหาอุปสรรคของผู้เรียน					
25.	การจัดแผนการพบกลุ่มไม่เหมาะสมทำให้เสียเวลาในการมาพบกลุ่ม					
26.	ครูประจำกลุ่มมอบหมายกิจกรรมในการมาพบกลุ่มมากเกินไปจนไม่สามารถทำเสร็จได้ทันเวลา					
27.	ครูประจำกลุ่มไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น					
28.	ครูประจำกลุ่มขาดการให้คำแนะนำ ปรึกษา การแนะแนวกับผู้เรียน					
29.	ครูประจำกลุ่มขาดการใช้สื่อ อุปกรณ์ประกอบการสอน					
30.	ครูประจำกลุ่มไม่ได้จัดให้มีการสอนเสริมในบางรายวิชาที่ผู้เรียนต้องการ					

ข้อที่	ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
31.	ผู้เรียนไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการลงทะเบียน เพราะขาดการอธิบายแนะนำ ชี้แจง ก่อนการลงทะเบียน					
32.	การมีโอกาสร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ น้อยกว่าการเรียนในระบบโรงเรียน					
33.	ผู้เรียนไม่ได้วางแผนการเรียนร่วมกับผู้สอนทำให้การเรียนไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน					
34.	การจัดแบ่งเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง					
35.	วิธีการสอนเสริมในบางรายวิชาไม่เหมาะสม					
36.	การศึกษด้วยตนเองขาดแรงจูงใจ และบังคับตนเองได้ยาก					
37.	ค่าใช้จ่ายในการเรียนค่อนข้างแพง					
38.	ขาดความเข้าใจในวิธีการเรียนที่จะต้องศึกษาจากสื่อด้วยตนเอง					
39.	การทำความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนด้วยตนเอง					
40.	การเตือนตนเองให้เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
41.	การมีภารกิจในการประกอบอาชีพทำให้ไม่มีเวลาในการค้นคว้าด้วยตนเอง					
42.	การจัดตารางเวลาในการดูหนังสือด้วยตนเอง					
43.	ขาดคนให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาระหว่างการศึกษด้วยตนเอง					
44.	ความสะดวกและการปฏิบัติตนในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ					
45.	การรับข่าวสารต่าง ๆ จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด					
46.	เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ETV ไม่น่าสนใจ					

ข้อที่	ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
47.	ในเนื้อหารายการโทรทัศน์ ETV กับเนื้อหาในบทเรียน ไม่สอดคล้องกัน					
48.	ช่วงเวลาของการออกอากาศของรายการโทรทัศน์ ETV ตรงกับเวลาที่ต้องประกอบอาชีพ					
49.	ความเหมาะสมระหว่างระยะเวลาของรายการโทรทัศน์ ETV กับเนื้อหาวิชา					
50.	เนื้อหารายการโทรทัศน์ไม่ทันสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ ปัจจุบัน					
51.	ปริมาณหนังสืออ่านประกอบในห้องสมุดมีปริมาณ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา					
52.	หนังสืออ่านประกอบที่มีจำหน่ายราคาแพงเกินไป					
53.	เนื้อหาในชุดวิชาที่ กสณ.จัดทำสิ้นเกินไป					
54.	สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเก่าและล้าสมัย					
55.	ผู้เรียนไม่ได้รับตารางการออกอากาศของรายการโทรทัศน์					
56.	ความต่อเนื่องของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศแต่ละครั้ง					
57.	ความเพียงพอของสื่อประกอบชุดวิชาเช่น เทปคาสเซต, วีดิโอ กับปริมาณนักศึกษา					
58.	เนื้อหาในชุดวิชาอ่านแล้วเข้าใจยากสำหรับการศึกษาด้วยตนเอง					
59.	การนำเสนอเนื้อหาในชุดวิชาไม่น่าสนใจ					
60.	จำนวนชุดวิชาที่มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน					

ตอนที่ 3 หากท่านมีปัญหาในการเรียนเพิ่มเติมอีกให้ท่านเขียนลงในช่องว่างต่อไปนี้

1.ปัญหาด้านตัวผู้เรียน.....

.....

.....

2.ปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม.....

.....

.....

3.ปัญหาด้านวิธีการเรียน.....

.....

.....

4. ปัญหาด้านสื่อการเรียน.....

.....

.....

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผศ.จิราภรณ์ บุญส่ง	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์ปรเมศวร์ สุขมาก	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. อาจารย์วินัย สายหงษ์	ศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
5. อาจารย์ชาติรี आयुวัฒน์	ศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวแก้วใจ นิราช
เกิดวันที่	14 พฤษภาคม พ.ศ. 2505
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	300/186 หมู่ 5 ถนน บายพาส ตำบล เจริญเมือง จังหวัด ระยอง 21000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
ประวัติการศึกษา	ประถมศึกษา โรงเรียนวัดหนองแห่น (รัตนศิริราษฎร์) - มัธยมศึกษา โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โรงเรียนพนิชยการราชดำเนิน ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โรงเรียนพนิชยการราชดำเนิน การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2527	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2534 - ปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดระยอง

การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
ในเขตภาคตะวันออกเฉียง

บทคัดย่อ
ของ
แก้วใจ นีราช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2542

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาในการเรียนตามหลักสูตรการศึกษา
นอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก
4 ด้านคือ ปัญหาด้านตัวผู้เรียน ปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม ปัญหาด้านวิธีการเรียน และปัญหาด้าน
สื่อการเรียน โดยศึกษาจำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ อาชีพ รายได้ วุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน
และสาขาวิชาที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตภาคตะวันออก ที่ลงทะเบียนเรียนใน
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 374 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจาก
นักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตภาคตะวันออกทั้ง 9 จังหวัดคือ ระยอง ชลบุรี จันทบุรี ตราด สมุทรปราการ
ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบ
สอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test และการวิเคราะห์
เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับปัญหาการเรียน

1.1 ระดับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 2.63$)

1.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีระดับปัญหาการเรียนอยู่ใน
ระดับปานกลางมี 3 ด้านคือ ด้านตัวผู้เรียน ($\bar{X} = 3.08$) ด้านวิธีการเรียน ($\bar{X} = 2.58$) และ
ด้านสื่อการเรียน ($\bar{X} = 2.72$) ส่วนด้านครูประจำกลุ่มอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.13$)

2. เปรียบเทียบระดับปัญหาการเรียนตามตัวแปรอิสระ

2.1 เปรียบเทียบตามเพศ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาการเรียน
โดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีปัญหาการเรียน
โดยรวมมากกว่าเพศหญิงและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกันมีปัญหา
การเรียนด้านครูประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีปัญหา
การเรียนด้านครูประจำกลุ่มมากกว่าเพศหญิง ส่วนปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านวิธีการเรียน และด้าน
สื่อการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

2.2 เปรียบเทียบตามอายุ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันมีปัญหาการเรียน
โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาการเรียนด้านสรุปประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัญหาด้านตัวผู้เรียน ด้านวิธีการเรียน และด้านสื่อการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

2.3 เปรียบเทียบตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและปัญหารายด้านไม่แตกต่างกัน

2.4 เปรียบเทียบตามรายได้ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและปัญหารายด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 เปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียนต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและปัญหารายด้านไม่แตกต่างกัน

2.6 เปรียบเทียบตามสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาการเรียนโดยรวมและปัญหารายด้านไม่แตกต่างกัน

A STUDY ON PROBLEMS OF ADULT LEARNERS LEARNING IN THE NONFORMAL
VOCATIONAL CERTIFICATE COMMERCE PROGRAM IN THE EASTERN REGION

AN ABSTRACT

BY

KAEWJAI NIRACH

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

March 1999

The purpose of this study was to study some problems within academic studying in accordance with the curriculum of the Non-Formal Education, the program of Professional Certificate Level, Commercial Field, in the Eastern Region of Thailand. It was noted that some problems which arose were the learners, teachers responsible for each group of students, studying methods, and education media. Sex, age occupation, income, education, background, and fields of studies were used as the main factors in this study.

The sample used in this research study consisted of 374 adult students who registered in the first semester of the 1997 academic year and were studying in the program of Professional Certificate Level, Commercial Field, in the Eastern Region of Thailand. Many steps of random sampling were used with the adult students in 9 provinces : Rayong, Chonburi, Chanthaburi, Trad, Samudpragarn, Chachoengsao, Nakornnayakok, Prajeenburi and Sakaew. Questionnaires, the estimated scale with the confidence level .093 ($r=0.93$) was used to collect data.

The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and content analysis.

The results are summarized as follows :

1. The study Problem Level

1.1 As a whole, the study problem level of the students is medium, $\bar{X} = 2.63$

1.2 With the consideration of each side, it is found that the problems of adult students having problems in studying, in the medium level, are from 3 sides : the students, $\bar{X} = 3.08$; the education media, $\bar{X} = 2.72$ and the studying methods, $\bar{X} = 2.58$. In terms of the teachers responsible for each group of students, the study shows a lower level, $\bar{X} = 2.13$.

2. The Comparison of the Study Problem Level results from independent variables :

2.1 Sex comparison

It is found that, as all sides, there is statistically significant difference between sexes (male and female) at 5 percent of significant level of 0.05 . On the whole, males have more problems than females. With the consideration of each side, it is found that different sexes of adult students have more problems with the teachers. Male adult students have more problems than female adult students. Regarding to the learners, the studying methods, and the educational media show a non-significant level.

2.2 Age Comparison

It is found that there is statistically significant difference among age groups of adult students at 5 percent of significance level. ($L = .05$) With the consideration of each - side problems, it is found that adult students have problems with their teachers who teach each group. There is statistically significant difference at .01. With respect to the learners, the studying methods and the educational media, there is statistically significant difference.

2.3 Occupation Comparison.

It is found that adult students having different jobs have problems in their studies. With the wholistic problems and the each-side problems, there is no statistically significant difference.

2.4 Income Comparison

It is found that adult students earning different levels of income have problems in their studies. With the wholistic problems and the each-side problems, there is no statistically significant difference.

2.5 Previous Educational Background Comparison

It is found that students different previous educational background caused students to have problems in their studies. With the wholistic problems and the each-side problems, there is no statistically significant difference.

2.6 Field Comparison

It is found that adult students studying different fields of studies have problems in their studies. With the wholistic problems and the each-side problems, there is no statistically significant difference.